

ISSN-0004-0711

ARCHIWISTA

BIULETYN KWARTALNY

Stowarzyszenia Archiwistów Polskich

Rok XXIII

Nr 83

ARCHIWISTA

BIULETYN

Stowarzyszenia Archiwistów Polskich

Rok XXIII

Nr 83

WARSZAWA

1987

SKŁAD REDAKCJI

Mieczysław Motas (redaktor),
 Izabella Borowicz (sekretarz),
 Julian Bugajski,
 Barbara Halbert,
 Józef Jakubowski,
 Władysław Mroczkowski

Adres Redakcji: Archiwum Akt Nowych
 02-554 Warszawa, Al. Niepodległości 162

Kachunek bieżący w NBP: Stowarzyszenie Archiwistów
 Polskich Zarząd Główny - Warszawa, NBP XV Oddz.
 nr 1153-5656-132

Spis treści

	str.
Od Redakcji	4
I Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich 27-29 sierpnia 1986 r. w Przemyslu /M.Motas/.....	5
DOKUMENTY:	
1. Program I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Pol- skich	22
2. Ulotka Zarządu Głównego SAP informująca o zwo- łaniu I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Pol- skich	26
3. Program I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Pol- skich	28
4. Zgajenie obrad I Powszechnego Zjazdu Archi- wistów Polskich przez przewodniczącego SAP, doc.dr Mieczysława Motasa.....	34
5. Telegram gratulacyjny wiceprezesa Rady Mini- strów PRL, Zbigniewa Gertycha	37
6. Telegramy gratulacyjne wystosowane na ręce ZG SAP	39
7. Komunikat o spotkaniu archiwistów szkół wy- szych	41
8. Sprawozdanie z obrad Sekcji I	44
9. Sprawozdanie z obrad Sekcji II	47
10. Sprawozdanie z obrad Sekcji III	50
11. Sprawozdanie z obrad Sekcji IV	53
12. Protokół z posiedzeń Komisji Wnioskowej Zjazdu	56

	str.
13. Wystąpienie przewodniczącego ZG SAP, doc.dr Mieczysława Motasa, podsumowu- jące obrady I Powszechnego Zjazdu Archi- wistów Polskich	58
14. Rejestr wniosków zgłoszonych w trakcie obrad w sekcjach Pierwszego Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich	62
SPRAWY ORGANIZACYJNE SAP	
Sprawozdanie z V posiedzenia plenarnego ZG SAP	70
Kronika Stowarzyszenia	73

POWSZECHNY ZJAZD ARCHIWISTÓW POLSKICH
7-29 sierpnia 1986 roku w Przemyślu

OD REDAKCJI

W zeszycie niniejszym publikujemy materiały "organizacyjne" I-go Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, który się odbył w dniach 27-29 sierpnia 1986 r. w Przemyśle. Składają się one z dwu części:

W części pierwszej, mającej charakter krótkiego sprawozdania, nawiązano do postulatów zwołania zjazdu archiwistów, wysuwanych już od 1967 r. Następnie przedstawiono stan przygotowań do Zjazdu w latach 1984-1986, jego przebieg oraz nadesłane przez zarządy kilku Oddziałów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich uwagi na temat wniosków zjazdowych.

Część druga pt. "Dokumenty" informuje szerzej o wynikach i rezultatach Zjazdu. Szczególne znaczenie posiada pozycja ostatnia tej części, pt. "Rejestr wniosków zgłoszonych w Sekcjach I, II, III i IV-tej Pierwszego Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich". Żywimy nadzieję, iż wzbudzą one zainteresowanie odpowiednich instytucji, przede wszystkim służb archiwalnych. Sądzymy, że powinny się one oficjalnie ustosunkować do podniesionych kwestii. Pragniemy jednocześnie poinformować Czytelników, iż tekst cytowanych wniosków, w pełnym, oryginalnym ich brzmieniu, został skierowany przez Zarząd Główny SAP do naczelnego dyrektora archiwów państwowych.

Materiały "naukowe" Zjazdu, tj. referaty, koreferaty, komunikaty i sprawozdania z dyskusji zostaną opublikowane w osobnym wydawnictwie.

MIECZYSLAW MOTAS

Warszawa

I POWSZECHNY ZJAZD ARCHIWISTÓW POLSKICH

27-29 sierpnia 1986 r. w Przemyśle

W końcu 1963 r. zostało utworzone Stowarzyszenie Archiwistów Polskich¹. Stowarzyszenie do tej pory zwołało siedem zjazdów organizacyjnych /krajowych zjazdów delegatów/. Odbyły się one w Warszawie w terminach: I-szy - 27 marca 1965 r.², II-gi - 29 maja 1967 r.³, III-ci - 29 kwietnia 1970 r.⁴, IV-ty - 21 lutego 1973 r.⁵, V-ty - 5 czerwca 1976 r.⁶, VI-ty - 28 maja 1980 r.⁷, VII-my - 24 maja 1984 r.⁸. Już pierwszy statut, zatwierdzony przez władze nadzorcze dnia 17 sierpnia 1964 r., przewidywał możliwość organizowania także zjazdów lub konferencji innego typu, w których uczestniczyli by nie tylko członkowie SAP. Przewiduje to także obowiązujący statut SAP z dnia 26 listopada 1976 r.

Już w trakcie II-go Zjazdu SAP dnia 29 maja 1967 r. uchwalono zwołanie zjazdu archiwistów zakładowych⁹. Ponawiały tę kwestię z pewnymi modyfikacjami kolejne zjazdy - III-ci¹⁰, IV-ty¹¹ i V-ty¹². Wreszcie na VI-tym Zjeździe SAP dnia 28 maja 1980 r. uchwalono wniosek o zwołaniu "Powszechnego Zjazdu Archiwistów"¹³. Ponieważ nie doszedł on do skutku, kwestię ponowiono na VII-ym Zjeździe SAP dnia 24 maja 1984 r., zalecając "w miarę możliwości zorganizowanie Powszechnego Zjazdu"¹⁴. Jego uczestnicy zostali zaproszeni przez dra Z. Koniecznego do Przemyśla¹⁵.

Nowo wybrany Zarząd Główny postanowił uczynić wszystko, aby doprowadzić do zwołania Zjazdu. Na posiedzeniu Prezydium ZG SAP dnia 3 lipca 1985 r. uzgodniono, że zajęcie się ono sprawami Zjazdu oraz zaprosi do ścisłej współpracy dr Z. Koniecznego. Postanowiono powołać Komitet Organizacyjny, opracować pro-

gram i wszcząć działania propagandowe. Nie sposób omawiać wszystkich szczegółów związanych z pracami przygotowawczymi, którymi zajmowało się Prezydium ZG SAP oraz Zarząd Oddziału SAP w Przemyśle¹⁶. Ograniczam się do podania niektórych tylko faktów w ujęciu chronologicznym.

Dnia 4 grudnia 1985 r. odbyło się zebranie plenarne ZG SAP, na którym dr Z.Konieczny przedstawił szczegółowy projekt organizacji Zjazdu. Uchwalono wówczas, że odbędzie się on w sierpniu 1986 r. w Przemyśle oraz że powołuje się Komitet Organizacyjny¹⁷.

Dnia 12 marca 1985 r. przewodniczący ZG SAP spotkał się z naczelnym dyrektorem archiwów państwowych - prof.dr hab. M.Wojciechowskim, informując Go o zakresie prac przygotowawczych i zyskując Jego obietnicę dotyczącą odpowiednich środków na sfinansowanie Zjazdu. W dniu 9 kwietnia 1985 r. Prezydium ZG SAP zatwierdziło treść dokumentu pt. "Program I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich. Przemyśl, sierpień 1985 r."¹⁸. 24 kwietnia 1985 r. delegacja w składzie: przewodniczący ZG SAP oraz: dr J.Jakubowski, dr Z.Konieczny, prof.dr hab. Z.Perzanowski i doc.dr hab. E.Potkowski - przyjęta została przez I sekretarza KW PZPR w Przemyśle. W dniu 30 maja 1985 r. odbyło się I posiedzenie Komitetu Organizacyjnego, na którym postanowiono, że Zjazd będzie obradował w dniach 27-29 sierpnia 1986 r., że weźmie w nim udział ok. 800 osób, że zostanie opracowana ulotka zjazdowa, a wyniki Zjazdu będą opublikowane. Pismem z dnia 1 lipca 1985 r. ZG SAP zwrócił się do naczelnego dyrektora archiwów państwowych z prośbą o przyznanie subwencji na Zjazd, zgodnie z załączonym projektem preliminarza dochodów i wydatków. Przewidywano w nim ogólny dochód w wysokości 2.120.000 zł., z czego dotacja z budżetu miała wynieść 1.770.00 zł.¹⁹. Na II posiedzeniu Komitetu Organizacyjnego dnia 20 listopada 1985 r. aprobowano projekt odezwy zjazdowej²⁰.

O stanie przygotowań zjazdowych była mowa na III posiedzeniu Komitetu Organizacyjnego dnia 13 marca 1986 r. W kwietniu 1986 r. ZG SAP rozesłał 1500 zaproszeń, kierując je do zarządów oddziałów SAP, Dyrekcji archiwów państwowych, archiwów wyodrębnionych, wydzielonych archiwów o powierzonym zasobie, kościelnych, członków wspierających i szeregu innych osób²¹. Pismem z dnia 5 maja 1986 r. naczelnny dyrektor archiwów państwowych poinformował ZG

SAP, że koszty Zjazdu /z wyjątkiem wynagrodzeń za honoraria autorskie/ zostaną pokryte z rachunku bankowego Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych. Przewodniczący Zarządu Oddziału SAP w Przemyśle, dr Z.Konieczny w swym piśmie z dnia 2 maja 1986 r. zaalarmował ZG SAP, iż "do dnia 30 IV br. wpłynęło 10 zgłoszeń na Zjazd, natomiast na konto Oddziału nie wpłynęły żadne składki".

W dniu 6 maja przewodniczący ZG SAP omawiał stan spraw zjazdowych z naczelnym dyrektorem archiwów państwowych. Dnia 10 maja przewodniczący został przyjęty przez gen.bryg.prof. dra hab. Tadeusza Walichnowskiego - rektora Akademii Spraw Wewnętrznych. 23 maja członkowie Prezydium ZG SAP przyjmowani byli przez prof.dra hab. Bogusława Kędzię - kierownika Wydziału Nauki KC PZPR. 5 czerwca 1986 r. odbyło się IV-te posiedzenie plenarne ZG SAP, na którym podjęto szereg istotnych uchwał w sprawie Zjazdu o charakterze organizacyjnym²². 6 czerwca członkowie Prezydium ZG SAP zostali w gmachu Sejmu przyjęci przez prof.dra Henryka Jabłońskiego, który podczas spotkania zwrócił m.in. uwagę na konieczność unowocześnienia pracy archiwów. 19 lipca członków Prezydium ZG SAP przyjął wiceprezes Rady Ministrów prof.dr Zbigniew Gertych²³. 11 sierpnia członków Prezydium ZG SAP podejmował prof.dr hab. Stanisław Nowacki - podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W spotkaniu uczestniczył naczelnny dyrektor archiwów państwowych. W dniu 14 sierpnia członkowie Prezydium ZG SAP: M.Motas i E.Zaorska uczestniczyli w konferencji prasowej, zorganizowanej przez Zarząd Oddziału SAP w Przemyśle. Wreszcie dnia 26 sierpnia odbyło się w Przemyśle IV-te posiedzenie Komitetu Organizacyjnego, na którym omówiono szczegóły organizacyjne rozpoczynającego się w dniu następnym Zjazdu²⁴.

Rozpoczęcie obrad plenarnych nastąpiło 27 sierpnia 1986 r. kilka minut po godz. 10-tej, przy obecności 500 osób na sali²⁵. Jako pierwszy zabrał głos dr Z.Konieczny, witając w charakterze gospodarza uczestników Zjazdu.

Przewodnictwo obrad objął doc.dr M.Motas, który po wygłoszeniu krótkiego przemówienia²⁶ dokonał otwarcia Zjazdu. Powitał serdecznie: I-go sekretarza Komitetu Wojewódzkiego Polskiej

Zjednoczonej Partii Robotniczej, członka Komitetu Centralnego PZPR - Zenona Czecha; podsekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego - prof. dr hab. Stanisława Nowackiego; naczelnego dyrektora archiwów państwowych - prof. dr hab. Mariana Wojciechowskiego; dyrektora Gabinetu Wicepremiera w Urzędzie Rady Ministrów - dra Edmunda Pawlaka; prezesa Wojewódzkiego Komitetu Stronnictwa Demokratycznego - Franciszka Hermana; przewodniczącego Rady Wojewódzkiej PRON - Józefa Galanta; wojewodę przemyskiego - Andrzeja Wojciechowskiego i innych przedstawicieli władz politycznych i administracyjnych województwa przemyskiego i miasta Przemyśla oraz wszystkich uczestników Zjazdu.

Następnie przemówienie wygłosił I sekretarz KW PZPR - Z. Czech, który wskazał na znaczenie materiałów archiwalnych i archiwów oraz scharakteryzował województwo przemyskie i jego problemy²⁷.

Podsekretarz stanu - prof. dr hab. St. Nowacki odczytał treść listu wicepremiera - prof. dra Zbigniewa Gertycha²⁸. Podkreślił potrzebę modernizacji archiwów. Uznał zasadność zwołania Zjazdu w Przemyśle. Snując refleksje na temat funkcji naukowych archiwów, stwierdził, iż znaczenie ich jest doceniane, czego wyrazem jest ustawa o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach. Znane są jednak także niedostatki w ich działaniu. Przypominając, iż X-ty Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej sprecyzował zadania nauki, mówca stwierdził, iż nie można prognozować przyszłości bez badania przeszłości²⁹.

Przewodniczący obrad poinformował zebranych, iż do Zjazdu wpłynęły listy prof. Aleksandra Gleysztora³⁰ i prof. Tadeusza Walichnowskiego³¹.

Uchwałą Rady Państwa z dnia 23 lipca 1986 r. za wybitne zasługi w pracy zawodowej i działalności społecznej odznaczeni zostali: Krzyżem Kawalerskim Odrodzenia Polski - Stanisław Kąmierzak; Złotym Krzyżem Zasługi - Bolesław Kiedron; Srebrnym Krzyżem Zasługi - Stanisława Kacprzycka, Aleksander Leszczuk i Józef Wiśniewski; Brązowym Krzyżem Zasługi - Marek Józef Lewtak.

Decyzją naczelnego dyrektora archiwów państwowych z dnia 14 lipca 1986 r. za szczególne osiągnięcia w pracy dla Stowarzy-

szenia Archiwistów Polskich, odznaką "Za Zasługi dla Archiwistyki" otrzymali: Alojzy Baron, Regina Bayer, Maciej Dykier, Janina Władka, Zbigniew Izdebski, Alojzy Myćka, Tymoteusz Parnasiuk, Lutosław Stachowski.

Po krótkiej przerwie dr Z. Konieczny ogłosił kilka komunikatów organizacyjnych.

Na wniosek przewodniczącego obrad powołana została Komisja Wnioskowa Zjazdu w składzie: Mieczysław Bandurka, Zygmunt Kolankowski, Zdzisław Konieczny, Władysław Mroczkowski, Zbigniew Perzanowski i Adam Rebczyński. Funkcję sekretarza Zjazdu objęła Barbara Halbert.

Zgodnie z programem Zjazdu referaty wygłosili kolejno: prof. dr hab. M. Wojciechowski - "Stan i perspektywy rozwoju archiwów polskich"; prof. dr Z. Kolankowski - "Organizacje zawodowe archiwistów w Polsce i za granicą"; prof. dr hab. A. Tomczak - "Stan i potrzeby badań nad dziejami archiwów w Polsce"³².

Po wysłuchaniu poszczególnych referatów nastąpiła przerwa w obradach do godz. 15-tej. Podczas przerwy, w salach Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej otwarte zostały z okazji Zjazdu dwie wystawy pt. "Dorobek wydawniczy przemyskiego środowiska naukowego" i "Wydawnictwa państwowej służby archiwalnej w Polsce"³³.

W godzinach 15⁰⁰ - 18⁰⁰ obradowały Sekcje I, II, III i IV³⁴.

W godzinach 19⁰⁰ - 21⁰⁰ w Domu Kultury odbył się koncert dedykowany Zjazdowi, w którym wystąpili "Ostrowiaczy" i "Zespół Bałkański".

W drugim dniu obrad - 28 sierpnia 1986 r. uczestnicy Zjazdu uczestniczyli w pracach czterech sekcji³⁵. W godzinach popołudniowych grupę przedstawicieli Zjazdu podejmowali I-szy sekretarz KW PZPR - Z. Czech i wojewoda przemyski - A. Wojciechowski³⁶.

Po południu i wieczorem spotkali się w swych grupach środowiskowych przedstawiciele archiwów partyjnych /PZPR/ i uniwersyteckich³⁷.

W dniu 29 sierpnia 1986 r. o godz. 9⁰⁰ przewodniczący ogłosił wznowienie obrad plenarnych, oddając głos przewodniczącym kolejnych sekcji.

Prof.dr hab. A.Tomczak odczytał tekst pt. "Sprawozdanie z obrad Sekcji I Pierwszego Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich w Przemyślu 27-29 08 1986 r."³⁸.

Dr J.Pabisz przedstawił "Sprawozdanie z prac Sekcji II: Rola archiwistów i archiwów w nauce i społeczeństwie"³⁹.

Prof.dr hab. St.Nawrocki zaprezentował "Sprawozdanie z działalności Sekcji III: Stan i perspektywy rozwoju informacji w materiałach archiwalnych"⁴⁰.

Doc.dr Irena Radtke odczytała tekst pt. "Sprawozdanie z obrad Sekcji IV: Problemy powstawania, obiegu, zabezpieczania dokumentacji w instytucjach i zakładach pracy"⁴¹.

Prof.dr Z.Kolankowski zapoznał zebranych z "Protokołem z posiedzeń Komisji Wnioskowej I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, odbytych w dniu 28 sierpnia 1986 r. w Przemyślu"⁴².

W imieniu Dyrekcji Archiwum Państwowego w Szczecinie dr Bogdan Frankiewicz zaprosił na obrady II Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich planowanego za cztery lata właśnie do Szczecina.

W imieniu uczestników Zjazdu jedna z jego uczestniczek złożyła podziękowanie Zarządowi Oddziału SAP oraz dyrekcji Archiwum Państwowego za trud przygotowania imprezy.

Przewodniczący wygłosił przemówienie końcowe⁴³ i następnie dokonał zamknięcia obrad Zjazdu⁴⁴.

Stosunkowo obszerny materiał stanowią teksty 78 /a nie ok. 100 jak podaje protokół Komisji Wnioskowej/ wniosków, złożonych w Sekcjach I, II, III i IV Zjazdu. W niniejszym numerze "Archiwisty" zamieszcza się tekst "scalony", opatrzony dodatkowo tytułami rozdziałów i podrozdziałów. Ogólna ilość wniosków uległa "zmniejszeniu". Aby uniknąć rażących powtórzeń należało bowiem dokonać przynajmniej minimalnej ich komasacji /zob. poz. 15/. Wszystkie zarządy oddziałów SAP otrzymały całość ma-

teriałów w brzmieniu oryginalnym⁴⁵. Naczelnemu dyrektorowi archiwów państwowych przekazano tekst usystematyzowany, ale zawierający również wierny zapis sformułowań przyjętych w Sekcjach⁴⁶.

Interesujące opinie o przebiegu Zjazdu i jego postulatach, przekazały ZG SAP zarządy oddziałów SAP w Białymstoku, Kielcach, Koszalinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie i Toruniu.

Z pisma Zarządu Oddziału SAP w Białymstoku z dnia 18 listopada 1986 r.: "Na uwagę, zdaniem referentki /I.Grochowskiej/, zasługują krytyczne uwagi środowiska archiwalnego o ustawie archiwalnej, a także wypowiedzi niektórych archiwistów podkreślające niedostatki w pracy archiwów, wpływające na zdekompletowanie wytwarzanych współcześnie archiwaliów". Dalej: "Na uwagę zasługiwały głosy z różnych środowisk mówiące o niedoinwestowaniu archiwów. Dotyczy to głównie spraw związanych z konserwacją archiwaliów oraz środkami na zakupy materiałów archiwalnych od osób prywatnych. Zwrócono też uwagę na brak wyposażenia technicznego, jak czytniki, kserografy". Dalej: "Ustawa spotkała się z głosami krytyki, podkreślono też brak przepisów wykonawczych, co utrudnia pracę archiwom państwowym. Ustawa zwiększyła wprawdzie nieco skuteczność kontroli dając archiwom oręż w formie sankcji, jednak realna sytuacja archiwów zakładowych jest nadal trudna. Składają się na to: niewłaściwe użytkowanie archiwów zakładowych w strukturze organizacyjnej instytucji, tj. podporządkowanie ich komórkom gospodarczym, co obniża ich status, bardzo zła na ogół baza lokalowa /piwnice, strychy, brak wyposażenia, często niemożliwość wietrzenia lokali/, brak etatów, wykonywanie tych prac obok innych zajęć, niskie uposażenie i brak dodatków za prowadzenie archiwum powodują dużą płynność kadr na tym stanowisku, co nie sprzyja właściwej organizacji i ciągłości pracy. Na zły stan akt w archiwach zakładowych wpływa też fakt częstej nieznajomości przepisów kancelaryjnych wśród całego zespołu pracowników, co powoduje, że nie są one przestrzegane. Brak w tym względzie kontroli ze strony jednostek nadrzędnych. Na wnikliwą analizę zasługuje też problem uposażenia pracowników archiwów państwowych. Uposażenia kształtują się stale wi-

le poniżej średniej krajowej. Nawet pracownicy z dużym stażem archiwalnym nie osiągają pułapu przewidzianego w widełkach. Wyższe stawki pracownicy otrzymują najczęściej dopiero tuż przed przejściem na emeryturę"/.../

"Nasuwać się ponadto następujące wnioski:

- konieczność tworzenia wyspecjalizowanych, zasobnych w fachowców i niezbędne środki techniczne pracowni konserwatorskich w archiwach,
- potrzeba organizowania centralnych komisji metodycznych p.s.a.,
- właściwe usytuowanie archiwów zakładowych w strukturze organizacyjnej instytucji,
- zapewnienie kontroli ze strony resortów i jednostek nadrzędnych, w dziedzinie przestrzegania wydanych przez nie przepisów kancelaryjnych i archiwalnych,
- stworzenie bodźca ekonomicznego poprzez przyznawanie dodatków za prowadzenie archiwów zakładowych,
- konieczne jest przeanalizowanie uposażeń pracowników p.s.a. i podjęcie starań o to, by nie były one niższe od średniej krajowej i aby dyrekcje archiwów wykorzystywały możliwości istniejące jeszcze na dotychczasowych siatkach".

Tekst pt. "Uwagi do wniosków i postulatów zgłoszonych na I Powszechnym Zjeździe Archiwistów Polskich" Zarządu Oddziału SAP w Kielcach, który wpłynął do ZG SAP dnia 20 stycznia 1987 r.:

"Uważamy, że sprecyzowane na I Powszechnym Zjeździe Archiwistów Polskich wnioski i propozycje są zasadne i odnoszą się - w większości - do najważniejszych problemów nurtujących państwową służbę archiwalną.

Szczególne miejsce zajmują wnioski dotyczące - najogólniej biorąc - kształtowania narastającego zasobu archiwalnego. I słusznie, bowiem od właściwej polityki archiwów państwowych w tym zakresie będzie zależał przyszły kształt państwowego zasobu archiwalnego. Wydaje się, że okresowe kontrole archiwów zakładowych /średnio co 2-3 lata/ nie są wystarczające. W tym zakresie musi być nawiązany ściślejszy i częstszy kontakt z

kierownikami jednostek organizacyjnych, w których powołano archiwa zakładowe, a przede wszystkim z zakładami i przedsiębiorstwami przemysłowymi i gospodarczymi /organizowanie konferencji merytorycznych i zebrań informacyjnych, prowadzenie szkoleń pracowników administracyjnych w zakresie wykonywania czynności kancelaryjnych/. Te prace archiwa państwowe są w stanie zrealizować we własnym zakresie. Najważniejsze czynności w tym zakresie należą jednak do danej jednostki organizacyjnej, m.in. zatrudnienie właściwych pracowników na etatach archiwistów zakładowych, stworzenie właściwych warunków lokalowych dla funkcjonowania archiwum zakładowego itp.

Stan niektórych archiwów zakładowych /stan zasobu/ odzwierciedla zasady wykonywania czynności kancelaryjnych w trakcie załatwiania spraw. Podczas kontroli archiwalnych zaobserwowano, że nawet w jednostkach organizacyjnych posiadających własne przepisy kancelaryjne i archiwalne, zasad pracy kancelaryjnej oraz tryb postępowania z dokumentacją są niewłaściwie realizowane. Zastrzeżenia w tym zakresie tłumaczone są brakiem czasu albo nieznaną zasadą. Wyjaśnienia te nie wytrzymują krytyki. Jedno jest pewne, że właściwe poinformowanie pracowników o przepisach kancelaryjnych i archiwalnych i sposobie ich wykonywania może wyeliminować niemal wszystkie mankamenty. Każdy nowy pracownik zatrudniony w sferze administracyjnej przechodzi tzw. wstępne przeszkolenie w zakresie bhp. Dlaczego pracownik ten nie jest zapoznany z wewnętrznymi przepisami kancelaryjnymi i archiwalnymi, mimo że załatwia sprawy /niektórzy przedstawiciele urzędów gmin dopiero w ramach zajęć aplikanckich widzą na oczy przepisy kancelaryjne i archiwalne stosowane w urzędach terenowych organów administracji państwowej, a zatrudnieni są w urzędzie od kilku miesięcy/?

Spora ilość postulatów odnosi się do warunków socjalno-bytowych archiwistów, ze szczególnym uwzględnieniem archiwistów zakładowych. Wydaje się, że jest to sfera dość delikatna, i archiwa państwowe nie powinny w nią mocno ingerować. Na naszym terenie prowadzony był sondaż w tym zakresie /będzie on kontynuowany/. W kontaktach z kierownikami jednostek organizacyjnych podnosimy zagadnienie specyfiki pracy archiwalnej, wska-

zując jednocześnie na jej odmiennosc i uciążliwosc w porównaniu do pracy wykonywanej na innych stanowiskach administracyjnych oraz postulujemy uwzględnienie tej specyfiki przy regulacjach i podwyżkach. W niektórych zakładach propozycje w tym zakresie zostały uwzględnione.

Opracowanie, uchwalenie i opublikowanie ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz fakt powołania archiwów zakładowych w państwowych jednostkach organizacyjnych, wywołało poważny rezonans w instytucjach, zakładach i przedsiębiorstwach. Widoczne jest większe zainteresowanie kierowników jednostek organizacyjnych sprawami archiwalnymi.

W sprecyzowanych wnioskach i postulatach brak jest wniosków odnoszących się do sfery konserwacji materiałów archiwalnych, co może wskazywać, że stan fizyczny materiałów archiwalnych jest dobry!".

Z pisma Zarządu Oddziału SAP w Koszalinie z dnia 7 stycznia 1987 r.:

"Archiwistów państwowych najbardziej interesowały problemy poruszane w trakcie obrad sekcji IV, zaś archiwistów zakładowych problemy poruszane w sekcji I.

W czasie dyskusji /na zebraniu Oddziału dnia 22 września 1986 r./ poruszano następujące problemy:

1. Wykształcenie archiwistów państwowych - dyskutanci twierdzili, że zbyt wiele uczelni kształci archiwistów, a do pracy w archiwach trafia ich bardzo niski procent. Być może jest to rezultat niewłaściwej rekrutacji na studia archiwalistyczne.

2. Wykształcenie archiwistów zakładowych - kursy archiwalne prowadzone przez archiwa państwowe są wystarczającą formą, ale brakuje literatury fachowej przeznaczonej dla tej grupy ludzi.

3. W zakładach brakuje etatów archiwisty; są to przeważnie referenci "do wszystkiego", którzy nie są zainteresowani pracą w archiwum i w dodatku nie są z niej rozliczani przez

zakład. Sytuację tą, zdaniem dyskutantów, poprawiłaby zmiana podległości archiwów w strukturze zakładów, utworzenie etatów archiwisty, odpowiednie ich przeszkolenie i opłacanie. Jeżeli nie ulegnie poprawie status archiwisty zakładowego, to nie ma co marzyć o poprawie sytuacji w tych archiwach.

W podsumowaniu dyskutanci stwierdzili, że od lat poruszane są te same problemy, a zmiany na lepsze nie widać.

Na zakończenie stwierdzono, że zjazd przemyski spełnił swoje zadanie poruszając najbardziej palące problemy zarówno w archiwach państwowych jak i zakładowych, a realizacja wniosków zgłoszonych w rezultacie obrad poszczególnych sekcji powinna przyczynić się do poprawienia sytuacji w archiwach. Zjazd przyczynił się również do zintegrowania środowiska archiwistów".

Z protokołu zebrania ogólnego szkoleniowego SAP w Łodzi odbytego w dniu 17 marca 1987 r.: "Wnioski i postulaty I-go Powszechnego Zjazdu Archiwistów zgłoszone przez 4 Sekcje, przedyskutowano i rozpatrzono, które z nich i w jaki sposób mogłyby być wdrożone. Wnioski te omówił i odczytał obecnym kol. prezes Z.Konicki. W dyskusji kol.K.Bronka z archiwum w WRN w Sieradzu stwierdził, że mógłby rozszerzyć dyskutowany materiał o następujący wniosek - w urzędach gmin dla pracownika prowadzącego archiwum zakładowe należy ustalić dodatek w wysokości 30-50% najniższego aktualnie wynagrodzenia pracownika w społecznym zakładzie pracy. W nadesłanym później uzasadnieniu swego wniosku K.Bronka stwierdził, że: "Ustalenie dodatku za prowadzenie archiwum urzędu podniesie rangę tej pracy i odpowiedzialność pracownika".

Z pisma Zarządu Oddziału SAP w Poznaniu z dnia 20 października 1986 r.: "Wnioski uchwalone na Zjeździe zebrani zaakceptowali" /na zebraniu Oddziału SAP w Poznaniu dnia 30 września 1986 r./.

Z pisma Zarządu Oddziału SAP w Poznaniu z dnia 9 marca 1987 r.: "1. wnioski wymagają przede wszystkim sklasyfikowania i skomasowania, gdyż liczne z nich się powtarzają w różnych

sekcjach lub są bardzo do siebie zbliżone i powinny być scalone, 2. liczne wnioski mają już w swoich sformułowaniach wyrażenie określonego adresata i jemu powinny być przekazane do realizacji, 3. szereg wniosków dotyczy każdego archiwum państwowego i przez te archiwa winny być realizowane, niektóre szybko, a inne w stałej codziennej pracy, 4. uporządkowane wnioski należałoby opracować w formie tabeli z podaniem rodzaju sprawy, adresata, osoby odpowiedzialnej za dopilnowanie wykonania i terminu realizacji, 5. z realizacji wniosków należy złożyć sprawozdanie na kolejnym zjeździe".

Ze sprawozdania z działalności Zarządu Oddziału SAP w Rzeszowie za 1986 r. /otrzymanego przez ZG SAP dnia 20 stycznia 1987 r./: "W dyskusji /na zebraniu Oddziału SAP w Przemyśle dnia 13 września 1986 r./ podkreślono, iż w pełni słuszne jest stanowisko, aby archiwa w przedsiębiorstwach podlegały bezpośrednio dyrektorowi naczelnemu lub jego zastępcy d/s organizacyjnych. Uznano też za konieczne określenie zasad funkcjonowania zawodu archiwisty, a także uzupełnienie programów szkół średnich, zwłaszcza ekonomicznych o problematykę archiwalną. Dr Tadeusz Bieda w swoim wystąpieniu mówił o konieczności zabezpieczenia właściwej bazy lokalowej, odpowiednio wyposażonej dla archiwów państwowych jak również rozwiązania problemu konserwacji akt /.../ postanowiono poszerzyć dotychczasową działalność popularyzatorską poprzez organizowanie dla niektórych szkół średnich zajęć dotyczących systemu informacji archiwalnej".

Z pisma Zarządu Oddziału SAP w Toruniu z dnia 16 stycznia 1987 r.: "Stowarzyszenie Archiwistów Polskich w Toruniu uprzejmie informuje, że przesłane do przedyskutowania wnioski ze Zjazdu Archiwistów w Przemyśle zyskały pełną aprobatę naszych członków. Uważamy również, że pogrupowane rzeczowo postulaty powinny być skierowane przez Zarząd Główny SAP bezpośrednio do kompetentnych instytucji".

Naczelnny dyrektor archiwów państwowych, prof. dr hab. Marian Wojciechowski w swym piśmie do ZG SAP z dnia 23 lutego 1987 r. pisze: "W odpowiedzi na pismo dotyczące protokołu i wniosków zgłoszonych podczas obrad I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich komunikuję, że potrzebne jest uszeregowanie postulatów: a/ rzeczowe, b/ pod hierarchicznym kątem ważności. W nadesłanych materiałach zawarte są wnioski, które zostały już zrealizowane lub też znajdują się w trakcie załatwiania przez NDAP. Sądzę więc, że po odpowiednim uszeregowaniu będzie można omówić szczegółowo sposób załatwienia wniosków odpowiadających realnym możliwościom państwowej służby archiwalnej".

Jest rzeczą optymistyczną, że pewna ilość wniosków Zjazdu została już zrealizowana, a inne są w załatwianiu. Cały kłopot sprowadza się właściwie do ich "uszeregowania". Ponieważ jednak ZG SAP włączył je do obiegu, można sądzić, iż ponad trzy lata, jakie pozostały jeszcze przed II Powszechnym Zjazdem powinny wystarczyć, aby w pełni rozważyć wszystkie problemy i zdać z nich sprawę w 1990 r.

Znaczna część wniosków może być rozpatrzona i następnie zrealizowana przez same archiwa państwowe. W większości przypadków potrzebne są jednak impulsy, starania i decyzje Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych.

Przypisy

- ¹ Zebranie założycielskie Stowarzyszenia Archiwistów Polskich /dalej SAP/ odbyło się w Warszawie dnia 29 listopada 1963 r. Przyjęto na nim projekt statutu i wybrano tymczasowy zarząd z Jadwigą Jankowską na czele /A.Tomczak. Z prehistorii Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Lublin-Polonia, vol. XXXVII, 25 Sectio F 1982 s.475; zob. także: Archiwista nr 1/2 /76/77/: 1984 s.15/.
- ² Archiwista nr 1: 1965, s.4 i n.
- ³ Archiwista nr 3 /10/: 1967, s.20.
- ⁴ Archiwista nr 2 /21/: 1970, s.23.
- ⁵ Archiwista nr 2 /33/: 1973, s.30.
- ⁶ Archiwista nr 3 /46/: 1976, s.15.
- ⁷ Archiwista nr 2/3 /61/62/: 1980, s.18.
- ⁸ Archiwista nr 1/2 /76/77/: 1984, s.43.
- ⁹ Archiwista nr 3/10/: 1967, s.25.
- ¹⁰ Archiwista nr 2 /21/: 1970, s.30.
- ¹¹ Archiwista nr 2 /33/: 1973, s.39.
- ¹² Archiwista nr 3 /46/: 1976, s.42.
- ¹³ Archiwista nr 2/3 /61/62/: 1980, s.20.
- ¹⁴ Archiwista nr 1/2 /76/77/: 1984, s.54.
- ¹⁵ Tamże, s.48. Zaproszenie to zostało powtórzone w informacji Z.Koniecznego z VII-go Zjazdu zamieszczonej w "Życiu Przemyskim" z dnia 6 czerwca 1984 r.
- ¹⁶ Prace Zarządu Oddziału SAP w Przemysłu przy organizacji Zjazdu zasługują na odrębną relację.
- ¹⁷ Zob. /J.Jakubowski/. Uchwała II plenarnego posiedzenia Zarządu Głównego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w dniu 12 grudnia 1984 r. Archiwista nr 3-4 /78-79/: 1984, s.57.
- ¹⁸ Zob. "Dokumenty", poz. 1.

- ¹⁹ Należy dodać, iż w preliminarzu przewidywano udział 700 osób w Zjeździe.
- ²⁰ Projekt odezwy przygotował dr J.Jakubowski. Straniem mgr Barbary Halbert odezwa wydrukowana została w marcu 1986 r. /z datą styczniową/. Zob. "Dokumenty", poz. 2.
- ²¹ Oprócz tekstu ogólnego zaproszenia adresaci otrzymali teksty kart zgłoszeń oraz cytowanej wyżej odezwy.
- ²² Przygotował je dr Z.Konieczny. Dotyczyły one m.in. preliminarza Zjazdu i upoważnienia Zarządu Oddziału SAP w Przemysłu do wydania drukiem szczegółowego programu Zjazdu.
- ²³ Zob.: "Trybuna Ludu" nr 169 z 23 lipca 1986 r., s.4 i "Życie Warszawy" nr 119 z 23 lipca 1986 r., s.4.
- ²⁴ Szczegółowy program Zjazdu, zob. "Dokumenty", poz.3.
- ²⁵ W dniu tym ukazały się w "Życiu Przemyskim" /nr 35, s.10/ trzy artykuły pt.: "Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich 27-29 sierpnia 1986 r." /A.Bobusia/; "Stowarzyszenie Archiwistów Polskich" /A.Fenczak/; "Archiwalne czasopisma naukowe" /A.F./.
- ²⁶ Zob. "Dokumenty", poz.4.
- ²⁷ Tekst przemówienia I-go Sekretarza KW PZPR - Z.Czecha został nagrany na taśmę magnetofonową.
- ²⁸ Zob. "Dokumenty", poz.5.
- ²⁹ Tekst przemówienia podsekretarza stanu - prof.dra hab. St.Nowackiego został nagrany na taśmę magnetofonową.
- ³⁰ Zob. "Dokumenty", poz.6.
- ³¹ Zob. "Dokumenty", poz.7.
- ³² Teksty tych referatów będą opublikowane osobno.
- ³³ O wystawach tych informowały osobne plakaty.
- ³⁴ Teksty referatów oraz głosów w dyskusji podczas obrad powyższych Sekcji w dniach 17 i 28 sierpnia 1986 r. będą opublikowane osobno.

- ³⁵ W dniu tym informacje o Zjeździe pojawiły się w prasie. Zob. m.in.: "Trybuna Ludu" /notatka pt. "Zjazd archiwistów polskich", nr 200, s.7/, przemyskie "Nowiny" /notatka pt. "W Przemyśle rozpoczął się I Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich" nr 201, s.1-2/. Należy dodać, że jeszcze poprzedniego dnia o Zjeździe informowało Polskie Radio.
- ³⁶ Informowały o tym przemyskie "Nowiny" z 29 sierpnia 1986 r. w notatce pt. "Archiwistyka przybliży historię".
- ³⁷ Zob. "Dokumenty", poz.8.
- ³⁸ Zob. "Dokumenty", poz.9.
- ³⁹ Zob. "Dokumenty", poz.10.
- ⁴⁰ Zob. "Dokumenty", poz.11.
- ⁴¹ Zob. "Dokumenty", poz.12.
- ⁴² Zob. "Dokumenty", poz.13.
- ⁴³ Zob. "Dokumenty", poz.14.
- ⁴⁴ Zob.: B.Bobusia. I Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich w Przemyśle. Rocznik Historyczno-Archiwalny. Archiwum Państwowe w Przemyśle. Przemyśl t.3: 1986, s.193-205. Autor zamieścił w swym opracowaniu teksty, które niniejszym publikuje się jako pozycje: 4, 9, 10, 11, 12, 13 i 14. Należy dodać, iż Autor nie użył tytułu "Protokół Komisji..." lecz zamienił go na inny, pt. "Uchwała I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich odbytego w dniach 27-29 sierpnia 1986 r. w Przemyśle". Warto dodać, że również sprawozdania Sekcji I, II, III i IV zostały przyjęte do wiadomości uczestników Zjazdu przez aklamację.
- ⁴⁵ Prezydium ZG SAP pismem z dnia 9 grudnia 1986 r. rozesłało do Zarządów Oddziałów SAP dokumenty każdej Sekcji, prosząc o uwagi i opinie.
- ⁴⁶ Prezydium ZG SAP przesłało 3 lutego 1987 r. na ręce naczelnego dyrektora archiwów państwowych tekst protokołu Komisji Wnioskowej oraz "scalony" tekst wniosków Sekcji I, II, III i IV. W swym piśmie z dnia 17 marca 1987 r. Prezydium ZG

SAP prosiło naczelnego dyrektora o uszczuplenie się do wniosków Sekcji.

DOKUMENTY

1

1985 marzec, Warszawa - Program I Powszechnego Zjazdu
Archiwistów Polskich

U w a g i w s t ę p n e

Potrzeba zwołania powszechnego zjazdu archiwistów polskich podnoszona była w środowisku archiwalnym od szeregu lat, ale z różnych powodów nie została zrealizowana. Propozycję zwołania zjazdu podniósł ponownie ostatni Zjazd Delegatów SAP obradujący w maju 1984 r., zobowiązując Zarząd Główny Stowarzyszenia do podjęcia w tym celu odpowiednich działań. Realizując zalecenie zjazdu oraz odpowiadając na inicjatywę zarządu SAP w Przemyślu, plenum ZG SAP podjęło 12 XII 1984 r. uchwałę o zwołaniu do Przemyśla w ostatnich dniach sierpnia 1986 r. I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich.

Podejmując tę decyzję plenum ZG SAP podkreśliło, że zwołanie zjazdu jest możliwe jedynie wówczas, gdy uzyska on aprobatę czynników politycznych i pomoc władz administracyjnych, przede wszystkim woj. przemyskiego a także dotację finansową na ten cel z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

C e l i z a d a n i a z j a z d u

Głównym celem zjazdu będzie, zdaniem ZG SAP, tak bardzo potrzebna integracja środowiska archiwistów polskich, zainteresowanie władz i społeczeństwa zawodem archiwisty, jego warunkami pracy, głównie zaś rolą, jaką zawód ten odgrywa w służbie społeczeństwa i państwa. Zjazd będzie miał także na celu zbliżenie środowisk archiwalnych do przedstawicieli nauki, pod-

kreślenie naukowych funkcji archiwów, będzie okazją do przedstawienia nie tylko potrzeb ale i osiągnięć archiwistyki w Polsce Ludowej.

Z a g a d n i e n i a m e r y t o r y c z n e

Obrady zjazdu odbywać się będą na posiedzeniach plenarnych i w sekcjach specjalistycznych. Proponuje się trzy referaty plenarne:

1. Stan i perspektywy rozwoju archiwów polskich - prof. Marian Wojciechowski.
2. Organizacje zawodowe archiwistów w Polsce i zagranicą - prof. Zygmunt Kolankowski.
3. Stan i perspektywy badań nad dziejami archiwów w Polsce - prof. Andrzej Tomczak.

Przewiduje się cztery sekcje specjalistyczne o następującej tematyce:

1. Problemy zawodu archiwisty - przewodn. prof. Andrzej Tomczak.
2. Rola archiwistów i archiwów w nauce i społeczeństwie - przewodn. dr Jerzy Pabisz.
3. Stan i perspektywy rozwoju informacji o materiałach archiwalnych - przewodn. prof. Stanisław Nawrocki.
4. Problemy powstawania, obiegu i zabezpieczenia dokumentacji w instytucjach i zakładach pracy - przewodn. doc. dr Irena Radtke.

ZG SAP podejmie starania, aby dorobek merytoryczny zjazdu został opublikowany

Z a g a d n i e n i a o r g a n i z a c y j n e

Dla zorganizowania I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich proponuje się powołać Komitet Organizacyjny w następującym składzie:

Członkowie Prezydium i Przewodniczący CKR ZG SAP:

doc.dr Mieczysław MOTAS - przew. ZG SAP,
prof.dr Andrzej TOMCZAK - wiceprzew. ZG SAP,
dr Józef JAKUBOWSKI - wiceprzew. ZG SAP,
mgr Barbara HALBERT - wiceprzew. ZG SAP,
mgr Elżbieta ZAORSKA - skarbnik ZG SAP,
mgr Władysław MROCZKOWSKI - sekretarz generalny ZG SAP,
prof.dr Zygmunt KOLANKOWSKI - przew. CKR SAP.

Przedstawiciele zarządu SAP w Przemyślu:

dr Zdzisław KONIECZNY - przew. zarządu Oddziału SAP, dyrektor AP,
Anna WIĄCEK - skarbnik zarządu Oddziału SAP,
Roman DOMAGALSKI - członek SAP,
Bogusław BOBUSIA - członek SAP.

Przedstawiciele archiwów państwowych i wydzielonych:

prof.dr Marian WOJCIECHOWSKI - Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych,
doc.dr Bolesław WOSZCZYŃSKI - redaktor naczelny "Archeionu",
dr Bohdan KROLL - dyrektor Archiwum Akt Nowych,
doc.dr Norbert KOŁOMEJCZYK - z-ca kierownika Centralnego Archiwum KC PZPR,
płk Zygmunt BARANOWSKI - z-ca szefa Centralnego Archiwum Wojskowego,
prof.dr Zdzisław PERZANOWSKI - dyrektor Archiwum Państwowego w Krakowie,
dr Jerzy PABISZ - dyrektor Archiwum Państwowego we Wrocławiu.

/Do Komitetu Organizacyjnego zaproszono również prof.dra hab. Tadeusza Wujka - szefa Departamentu Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych/.

Komitet Organizacyjny zjazdu ma prawo kooptowania i dokonywania zmian w swym składzie, wynikających z potrzeb i stanu przygotowań do zjazdu. Komitet Organizacyjny wyłoni ze swego składu 5-osobowe prezydium.

Uczestnicy zjazdu, koszt organizacji i uczestnictwa w zjeździe

W zjeździe będą mogli wziąć udział wszyscy archiwiści niezależnie od miejsca pracy i przynależności do SAP. Stąd zjazd powinien objąć wszystkie bez wyjątku środowiska archiwalne w kraju. Organizatorzy zjazdu liczą w szczególności na udział pracowników archiwów państwowych i wydzielonych, archiwów zakładowych, archiwów związków wyznaniowych, samodzielnych pracowników nauki związanych z kształceniem archiwistów i badaniami w zakresie nauk pomocniczych historii, studentów.

Imprezy towarzyszące

Przewiduje się następujące imprezy towarzyszące zjazdowi: wystawę wydawnictw archiwalnych, wydawnictw źródłowych, przegląd starych kronik filmowych oraz wycieczki krajoznawcze do miejscowości historycznych.

1986 styczeń, Warszawa - Ulotka ZG SAP w sprawie zwołania
Pierwszego Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich

Stowarzyszenie Archiwistów Polskich zwołuje do Przemyśla w dniach 27-29 sierpnia 1986 r. Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich. Będzie to zarazem pierwszy zjazd ludzi tego zawodu w dziejach polskiej archiwistyki.

Potrzeba zwołania powszechnego zjazdu archiwistów polskich podnoszona była w środowisku archiwalnym od wielu lat. Obecnie ideę tę pragnie zrealizować Stowarzyszenie Archiwistów Polskich.

Miejsce obrad I-go Powszechnego Zjazdu Archiwistów będzie Przemyśl, miasto bogatych tradycji kulturalnych i prężny ośrodek historycznych badań regionalnych. Trud spraw organizacyjnych związanych ze zjazdem wziął na swoje barki Oddział SAP w Przemyślu, który podjął się roli pełnienia funkcji gospodarza.

Zarząd Główny SAP zwołując I-szy Powszechny Zjazd Archiwistów uzyskał poparcie centralnych i wojewódzkich władz politycznych i administracyjnych.

Głównym celem I-go Powszechnego Zjazdu Archiwistów jest integracja środowiska archiwalnego, zainteresowanie władz i społeczeństwa zawodem archiwisty, jego warunkami pracy, głównie zaś jego służbą społeczeństwu, gospodarce narodowej i państwu. Zjazd ma także na celu zbliżenie środowisk archiwalnych do przedstawicieli nauki oraz podkreślenie naukowych funkcji archiwów. Zjazd będzie okazją do przedstawienia zarówno potrzeb jak i osiągnięć archiwistyki w Polsce Ludowej.

Obrady zjazdu odbywać się będą na posiedzeniach plenarnych i w sekcjach specjalistycznych. Referaty plenarne poświęcone będą następującym zagadnieniom: stan i perspektywy archi-

wistyki polskiej, organizacje zawodowe archiwistów w Polsce i za granicą oraz stan i perspektywy badań nad dziejami archiwów w Polsce.

Sekoje zjazdowe obradować będą nad problemami zawodu archiwisty, rolą archiwistów i archiwów w nauce i społeczeństwie, stanem i perspektywami rozwoju informacji o materiałach archiwalnych oraz problemami powstawania, obiegu i zabezpieczenia dokumentacji w instytucjach i zakładach pracy.

Organizatorzy zjazdu wyrażają nadzieję, że weźmie w nim udział liczna rzesza archiwistów polskich reprezentująca wszystkie środowiska archiwalne, w tym także archiwa zakładowe. Jednocześnie wzywają oni kierowników instytucji i zakładów pracy posiadających archiwa do ułatwienia archivistom udziału w zjeździe, który stanie się forum wymiany doświadczeń osób wykonywujących ten zawód.

Warunkiem udziału w zjeździe jest nadesłanie do 10.05. 1986 imiennego zgłoszenia zainteresowanych na adres: Archiwum Państwowe, ul. Polskiego Czerwonego Krzyża 4, 37-700 Przemyśl, a także wpłacenie składki zjazdowej w wysokości 800 zł dla członka SAP, 1000 zł dla osób nie będących członkami tego Stowarzyszenia, a 500 zł dla emerytów i studentów. Wpłaty należy dokonywać na konto Zarządu Oddziału Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, Przemyśl, NBP nr 65009-2365-132. Program Zjazdu i szczegóły organizacyjne zostaną rozesłane wszystkim zgłaszającym chęć udziału w Zjeździe.

Wyrażając przekonanie, że Pierwszy Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich stanie się ważnym wydarzeniem dla całej archiwistyki polskiej, jego organizatorzy oczekują licznej i aktywnej udziału w nim wszystkich środowisk archiwalnych w kraju, niezależnie od miejsca pracy i przynależności do SAP.

Program I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich
1986 Przemyśl

Krajowy Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, który odbył się w Warszawie dnia 24 maja 1984 r. podjął uchwałę o zwołaniu I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, przy czym do zabezpieczenia organizacyjnego Zjazdu zobowiązał się Oddział SAP w Przemyślu.

Zjazd winien przyczynić się do integracji środowiska archiwistów, zwiększenia zainteresowania społeczeństwa zawodem archiwisty oraz rolą, jaką zawód ten odgrywa w służbie narodowej. Zjazd winien ukazać funkcje naukowe archiwów i archiwistów oraz znaczenie archiwów dla gospodarki narodowej. Zjazd stworzy okazję do przedstawienia potrzeb archiwistyki w Polsce oraz do przedstawienia potrzeb archiwów przechowujących dobra kultury narodowej.

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM ZJAZDU

27 sierpnia 1986 r., godz. 10⁰⁰

- Otwarcie Zjazdu w sali Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, ul. A. Mickiewicza nr 30 (parter).
- Przemówienia powitalne i okolicznościowe.

Obrady plenarne

Referaty:

- Prof.dr Marian Wojciechowski - Stan i perspektywy rozwoju archiwów polskich,
- Prof.dr Zygmunt Kolankowski - Organizacje zawodowe archiwistów w Polsce i zagranicą,

- Prof. dr Andrzej Tomczak - Stan i potrzeby badań nad dziejami archiwów w Polsce,
- Zamknięcie obrad plenarnych.

Obrady w sekcjach
27 sierpnia 1986 r., godz. 15⁰⁰ - 18⁰⁰

S e k c j a I

PROBLEMY ZAWODU ARCHIWISTY

Przewodniczący: prof.dr Andrzej TOMCZAK (Toruń)

Referaty:

- doc.dr Bohdan Ryszewski (Toruń) - Potrzeby i program badań nad zawodem archiwisty,
- dr Maria Lewandowska (Warszawa) - Zawodowa pozycja archiwisty (w archiwum wieczystym) w Polsce na tle porównawczym,
- mgr Weronika Klonowska (Warszawa) - Pozycja archiwisty w zakładzie pracy w PRL,
- dr Jerzy Pabisz (Wrocław) - koreferat.

Dyskusja.

S e k c j a II

ROLA ARCHIWISTÓW I ARCHIWÓW W NAUCE I SPOŁECZEŃSTWIE

Przewodniczący: dr Jerzy PABISZ (Wrocław)

- doc.dr Bolesław Woszczyński (Warszawa) - Zakres badań naukowych prowadzonych przez archiwistów,
- dr Józef Jakubowski (Warszawa) - Archiwa wydzielone i ich rola w nauce,
- dr Zdzisław Konieczny (Przemyśl) - Rola archiwum w regionie,
- prof.dr Karol Fiedor (Wrocław) - Udział archiwistów i archiwów w kształtowaniu świadomości historycznej społeczeństwa,

doc.dr Zdzisław Chmielewski (Szczecin) - koreferat.

Dyskusja.

S e k c j a III

STAN I PERSPEKTYWY ROZWOJU INFORMACJI O MATERIAŁACH ARCHIWAL-
NYCH

Przewodniczący: prof.dr Stefan NAWROCKI (Poznań)

dr Maciej Gołębowski (Toruń) - System informacji archiwalnej i możliwości jego modernizacji,

doc.dr Mieczysław Bandurka (Łódź) - Przewodniki i informatory archiwalne i potrzeby w tym zakresie,

mgr Jan Micewicz (Warszawa) - Przydatność pomocy archiwalnych przy udostępnianiu akt (komunikat),

Andrzej Choniawko (Poznań) - Pomoce archiwalne w pracy historyka (komunikat).

Dyskusja.

S e k c j a IV

PROBLEMY POWSTAWANIA OBIEGU ZABEZPIECZANIA DOKUMENTACJI W
INSTYTUCJACH I ZAKŁADACH PRACY

Przewodniczący: doc.dr Irena RADKE (Poznań).

doc.dr Irena Radke (Poznań) - Problemy gromadzenia narastającego zasobu archiwalnego w świetle przepisów,

mgr Danuta Rocka (Warszawa) - Przepisy wykonawcze do ustawy archiwalnej (komunikat),

dr Zofia Krupska (Warszawa) - Problemy zabezpieczania i opracowania akt najnowszych wytworzonych przez urzędy centralne.

Dyskusja.

28 sierpnia 1986 r., godz. 9⁰⁰ - 12³⁰

S e k c j a I

PROBLEMY ZAWODU ARCHIWISTY

Przewodniczący: prof.dr Andrzej TOMCZAK (Toruń).

Zakład Archiwistyki Instytutu Historii i Archiwistyki UMK w Toruniu (referat zbiorowy) - O właściwy model kształcenia i doksztalcania archiwisty,

doc.dr Irena Radke (Poznań) - koreferat,

prof.dr Zbigniew Perzanowski (Kraków) - koreferat,

doc.dr Renata Karpiesiuk (Toruń) - Ankieta na temat zawodu archiwisty (komunikat).

Dyskusja.

S e k c j a II

ROLA ARCHIWISTÓW W NAUCE I SPOŁECZEŃSTWIE

Przewodniczący: dr Jerzy Pabisz (Wrocław).

dr Janina Pasławska (Wrocław) - Upowszechnianie wiedzy o archiwach i archiwaliach w społeczeństwie na przykładzie archiwum we Wrocławiu,

mgr Andrzej Igielski (Warszawa) - Użytkownicy materiałów archiwalnych w Polsce na tle użytkowników innych państw,

dr Jan Boniecki (Warszawa) - Dokumentacja audiowizualna w archiwach państwowych - wartość, gromadzenie i udostępnianie,

dr Jerzy Pabisz (Wrocław) - Znaczenie źródeł archiwalnych dla nauki, gospodarki narodowej i obywateli,

dr Kazimierz Kozłowski (Szczecin) - koreferat.

Dyskusja.

S e k c j a I I I

STAN I PERSPEKTYWY ROZWOJU INFORMACJI O MATERIAŁACH ARCHIWAL- NYCH

Przewodniczący: prof.dr Stanisław NAWROCKI (Poznań).

dr Henryk Barczak (Warszawa) - Nowości techniczne w zakresie udostępniania archiwów,

mgr Krzysztof Urzędowski (Piotrków Trybunalski) - Charakterystyka systemu AZAK (komunikat),

mgr Zbigniew Bujkiewicz (Zielona Góra) - Zagadnienie przetwarzania danych na podstawie kartotek mieszkańców Zielonej Góry.

Dyskusja.

S e k c j a I V

PROBLEMY POWSTAWANIA OBIEGU ZABEZPIECZANIA DOKUMENTACJI W INSTYTUCJACH I ZAKŁADACH PRACY

Przewodniczący: doc.dr Irena Radke (Poznań).

dr Mieczysław Stelmach (Szczecin) - Problemy zabezpieczania, gromadzenia i opracowywania akt najnowszych wytworzonych przez urzędy szczebla wojewódzkiego,

dr Aniela Przywuska (Gdańsk) - Stan zachowania akt szczebla wojewódzkiego i powiatowego na przykładzie Archiwum Państwowego w Gdańsku,

dr Zofia Boda-Kreżel (Katowice) - Zabezpieczenie i gromadzenie akt w archiwach zakładowych na Górnym Śląsku (komunikat),

dr Ilona Czamańska (Poznań) - Zabezpieczanie akt narastającego zasobu archiwalnego w archiwum zakładowym.

Dyskusja.

29 sierpnia 1986 r., godz. 9⁰⁰

Zamknięcie Zjazdu w sali Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, ul. A. Mickiewicza nr 30 (parter).

- Podsumowanie obrad w sekcjach.

- Podjęcie uchwał.

I N F O R M A C J E

Obrady odbywają się w następujących salach:

Sekcja I - sala "A", ul. Mickiewicza nr 30, II p. budynek Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Sekcja II - sala "B", ul. Mickiewicza nr 18, parter Klub "Metalowiec" Zakładów Automatyki "Mera-Polna".

Sekcja III - sala "C" ul. Konarskiego nr 5, I p. Dom Kultury Kolejarza.

Sekcja IV - sala "D" ul. Konarskiego nr 9, I p. Wojewódzki Dom Kultury.

Obiady, śniadania i kolacje wydawane będą dla osób zakwaterowanych w internatach w stołówkach tychże internatów, dla osób zakwaterowanych w hotelach w stołówce Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Czas wydawania posiłków:

Śniadanie od godz. 7⁰⁰ do godz. 8⁰⁰

Obiad od godz. 13⁰⁰ do godz. 14³⁰

Kolacja od godz. 18³⁰ do godz. 19³⁰

1986 sierpień 27 Przemyśl - Zagajenie obrad Pierwszego Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich przez przewodniczącego ZG SAP, doc. dra Mieczysława Motasa

Szanowne Koleżanki i Koledzy,
Szanowni Goście,

Pierwszy Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich staje się aktem. O jego celach, zadaniach oraz przedmiocie obrad informują: ulotka zjazdowa, program ramowy i szczegółowy.

Czasie Zjazdu wysłuchamy kilkudziesięciu referatów i komunikatów. Żywię głębokie przekonanie, iż materiały te wzbogacone zostaną o treści wniesione w toku dyskusji. Zapraszam do niej wszystkich uczestników Zjazdu.

We wspomnianej już ulotce piszemy:

"Głównym celem I-go Powszechnego Zjazdu Archiwistów jest integracja środowiska archiwalnego, zainteresowanie władz i społeczeństwa zawodem archiwisty, jego warunkami pracy, głównie zaś służbą społeczeństwu, gospodarce narodowej i państwu. Zjazd ma także na celu zbliżenie środowisk archiwalnych do przedstawicieli nauki oraz podkreślenie naukowych funkcji archiwów. Zjazd będzie okazją do przedstawienia zarówno potrzeb jak i osiągnięć archiwistyki w Polsce Ludowej".
Cele te są zgodne z założeniami statutowymi Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, do zadań którego należy:

1/ upowszechnianie wiedzy o archiwach i materiałach archiwalnych,

2/ podnoszenie stanowiska społecznego, kwalifikacji zawodowych oraz warunków bytowych ogółu archiwistów,

3/ współudział w pracach nad prawidłową organizacją opieki nad zabytkami piśmiennictwa i archiwaliami, w szczególności nad tymi, które znajdują się poza zorganizowanymi archiwami, bibliotekami i muzeami".

Statut Stowarzyszenia wymienia wiele form organizacyjnych, zmierzających do realizacji powyższych zadań. Przewiduje między innymi "organizowanie akcji służących propagowaniu zadań Stowarzyszenia, a w szczególności zjazdów, konferencji, odczytów, kursów, wystaw, wycieczek poglądowych itp."

Właśnie w oparciu o te założenia statutu z 1976 r. uchwałę o zwołaniu Powszechnego Zjazdu podjął IV Krajowy Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w 1980 r. Do realizacji tej uchwały nie doszło.

Jednakże problemy nasze staraliśmy się prezentować. Świadczy o tym m.in. podjęta w końcu 1980 r. przez Zarząd Główny Stowarzyszenia inicjatywa opracowania odpowiedniego materiału. Przybrał on następnie postać artykułu Andrzeja Tomczaka pt. "Stan i sprawy archiwów i narodowego zasobu archiwalnego w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej", ogłoszonego na łamach "Nauki Polskiej" nr 9-10 z 1981 r. /s.23-32/.

Ponowną uchwałę o zwołaniu Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich podjął ostatni, VII Krajowy Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów, który się odbył w Warszawie dnia 24 maja 1984 r. Wówczas to Kolega dr Zdzisław Konieczny zaprosił nas do Przemyśla. Dzisiaj wraz z Zarządem Oddziału Stowarzyszenia jest On gospodarzem Pierwszego Powszechnego Zjazdu.

Pragnę w tym miejscu poinformować Szanownych Zebranych, iż przygotowaniem Zjazdu zajmował się Komitet Organizacyjny, w skład którego weszli przedstawiciele archiwów państwowych, archiwów państwowych wyodrębnionych i archiwów niepaństwowych jednostek organizacyjnych.

Skład Komitetu nie stanowił wprawdzie pełnej reprezentacji różnego typu archiwów zarządzających państwowym i niepaństwowym zasobem archiwalnym ale nie bardzo to było możliwe z uwagi na mnogość instytucji prowadzących działalność archiwalną w rozumieniu ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwów.

Swój udział w Zjeździe zgłosiło ponad 400 osób. Z dotychczas posiadanych wyników, iż formuła Zjazdu przewidująca uczestnictwo "w nim wszystkich środowisk archiwalnych w kraju,

niezależnie od miejsca pracy i przynależności do SAP^W znalazła potwierdzenie w praktyce. Jednocześnie pragnę dodać, iż Stowarzyszenie Archiwistów Polskich istniejące od 1963 r. liczy obecnie 800 członków.

Wykorzystując okazję i mając na uwadze fakt, iż nie wszyscy Szanowni Zebrani są członkami naszej organizacji, serdecznie zapraszam w szeregi Stowarzyszenia. Nie są one, jak widać, zbyt liczne. Dlatego nie od rzeczy będzie wspomnieć, iż w naszych tylko archiwach podporządkowanych bezpośrednio Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych pracuje ponad 1000 osób. Całą rzeszę pracowników mamy w innych archiwach posiadających prawo przechowywania dokumentacji o charakterze wieczystym. Jeśli w kraju istnieje ponadto co najmniej kilkanaście tysięcy tzw. archiwów przejściowych /zakładowych/ usytuowanych w państwowych i niepaństwowych jednostkach organizacyjnych, to jasnym się staje, iż wcale nie jest nas tak mało, że można mówić o sporym środowisku, o jego problemach, o randze zawodu, warunkach pracy, osiągnięciach i potrzebach.

Pragnę z tego miejsca serdecznie podziękować władzom politycznym i administracyjnym centralnym, Województwa Przemyskiego i miasta Przemysła za życzliwość, wsparcie duchowe i materialne, umożliwiające nam zorganizowanie Zjazdu.

Pragnę jednocześnie przeprosić wszystkich obecnych za wszelkie usterki, których nie uniknęliśmy w trakcie przygotowań zjazdowych.

Dziękuję.

5

1986 sierpień 26, Warszawa - Telegram gratulacyjny Wiceprezesa Rady Ministrów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Zbigniewa Gertycha

Do uczestników Pierwszego Zjazdu Archiwistów Polskich w Przemyslu

Dziękuję bardzo serdecznie za zaproszenie na Pierwszy Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich zwołany do Przemysła. Inne obowiązki państwowe uniemożliwiły mi wspólnie z Wami uczestniczyć w tym historycznym wydarzeniu, jakim jest Pierwszy Zjazd przedstawicieli Waszego zawodu w dziejach polskiej archiwistyki. Za inicjatywę i zwołanie tego Zjazdu należą się duże uznanie dla Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Jestem przekonany, iż Zjazd będzie ważnym wydarzeniem dla ogromnej już dziś w Polsce rzeszy archiwistów, spełniających ważną służbę społeczną, nie zawsze jeszcze właściwie docierzaną i rozumianą, a tym samym i nie zawsze powszechnie docenianą. Szerokie rzesze pracowników archiwów różnej rangi i różnego typu, od archiwów państwowych, archiwów instytucji politycznych i społecznych aż do rozszerzającej się sieci archiwów zakładowych tworzą bazę informacji nie tylko dla historyków, ale i dla potrzeb dnia dzisiejszego, chociaż, jak mi wiadomo, korzystanie z materiałów archiwalnych dla potrzeb życia społeczno-politycznego i gospodarczego kraju jest niedostateczne. Wynika to częściowo z niezrozumienia roli archiwów, ale także i z niedostatecznej informacji o archiwaliach. Od Was społeczeństwo oczekuje uzupełniania tej wiedzy. Rozszerzenie informacji o zasobach archiwów wraz z unowocześnieniem i usprawnieniem systemu obiegu dokumentacji w Polsce jest ważnym zadaniem, któremu sprostać mogą tylko szerokie rzesze archiwistów.

Władze Państwowe poinformowane są o Waszych osiągnięciach i sukcesach, o aspiracjach, ale i o trudnych warunkach w jakich niejednokrotnie pracujecie. Modernizacji i rozwoju wymaga baza lokalowa oraz wyposażenie techniczne archiwów. W miarę możliwości Państwa potrzeby archiwów, jak i ich pracowników będą uwzględniane.

Jestem przekonany, że Zjazd Wasz przybliży społeczeństwu i władzom wagę problemów, które nurtują Wasze środowisko.

Życzę pomyślnych i konstruktywnych obrad oraz sukcesów wszystkim jego uczestnikom.

6

Telegramy gratulacyjne wystosowane na ręce
przewodniczącego ZO SAP

1986 lipiec 7, Warszawa

Zamek Królewski w Warszawie.
Pomnik Historii i Kultury Narodowej.
Zarząd Główny Stowarzyszeń Archi-
wistów Polskich

Dziękuję uprzejmie za zaproszenie na I Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich w Przemyślu 27-29 VIII br., donoszę z żalem, że inne zajęcia w tym czasie uniemożliwiają mi wzięcie udziału w tym spotkaniu.

Życząc pełnego sukcesu, łączę wyrazy szacunku

Prof.dr Aleksander Gieysztor

1986 sierpień 27, Warszawa

Pan
Doc.dr Mieczysław MOTAS
Przewodniczący Stowarzyszenia
Archiwistów Polskich

Serdecznie pozdrawiam Pana, organizatorów i uczestników I-go Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich.

Obrady najwyższego gremium archiwistów stanowią ważne wydarzenie w kraju, w którym - zgodnie z uchwałą X Zjazdu PZPR - porządkowane jest wiele spraw naszego życia codziennego.

Solidaryzując się w pełni z celami Stowarzyszenia Archiwistów Polskich pragnę zakomunikować, że Akademia Spraw Wewnętrznych - głównie jej od niedawna powstały Instytut Historii i Archiwistyki - gotowe są w pełni wspierać działalność Stowarzyszenia dla dobra nauki polskiej i ochrony bezcennych skarbów narodowych, którymi zajmuje się archiwistyka.

Życzę zebranym owocnych obrad.

R E K T O R
Akademii Spraw Wewnętrznych

Gen.bryg.prof.dr hab. T.Walichnowski

7

1986 sierpień 29, Przemyśl - Komunikat o spotkaniu archiwistów szkół wyższych

Wiadomość o organizowaniu Zjazdu Archiwistów w Przemyślu zrodziła w środowisku toruńskim myśl zainicjowania przy tej okazji roboczego spotkania archiwistów szkół wyższych. Przeprowadzony sondaż wśród archiwistów uniwersyteckich wykazał celowość i potrzebę takiego spotkania upoważniając zarazem Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika do wystąpienia do organizatorów Zjazdu z prośbą o włączenie do programu obrad takiego spotkania.

Archiwa szkół wyższych, jako archiwa z powierzonym zasobem, stanowią wyraźnie wyodrębniającą się grupę archiwów o szczególnym zasobie i specyficznych zadaniach. Łączą one funkcje archiwum historycznego i archiwum zakładowego specyficznych instytucji jakimi są szkoły wyższe. Powoduje to określone problemy organizacyjne i metodyczne. Sprawy te dyskutowane były już wielokrotnie, zarówno na forum ogólnopolskim jak i regionalnym. Dyskusję tę zapoczątkowała narada przedstawicieli archiwów szkół wyższych Krakowa w 1965 r. W rok później w Toruniu odbyła się narada ogólnopolska z udziałem przedstawicieli Naczelnej Dyrekcji. Efektem tego spotkania był Memoriał w sprawie archiwów szkół wyższych oraz projekt Regulaminu - statutu archiwum szkoły wyższej. Materiały te zostały przesłane do władz resortowych z nadzieją wprowadzenia ich w życie. Mimo usilnych starań propozycje uregulowania sytuacji prawnej archiwów szkół wyższych nie zostały uwzględnione. W tej sytuacji zagadnienia te rozwiązywane były różnie w poszczególnych uczelniach. Pozostawała również nadal potrzeba dyskusowania problemów metodycznych archiwów szkół wyższych, zwłaszcza na szerszym forum. Dotąd bowiem istniała pewna współpraca pomiędzy archiwami uniwersyteckimi, odczuwano natomiast brak kontaktów z przedstawicielami archiwów pozostałych szkół wyższych. Tak więc propozycja, o której wspomniano na początku trafiła na podatny grunt.

Drugiego dnia obrad I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, 29 sierpnia 1986 r., dzięki uprzejmej gościnności przemyskich archiwistów, w gmachu tamtejszego Archiwum Państwowego doszło do spotkania uczestniczących w Zjeździe archiwistów szkół wyższych. Wzięło w nim udział 19 archiwistów oraz pracownicy Zakładu Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Archiwiści reprezentowali różne typy szkół /uniwersytety, wyższe szkoły techniczne, ekonomiczne, rolnicze, pedagogiczne, akademie wychowania fizycznego/ z ośrodków akademickich Gdańska, Katowic, Kielc, Krakowa, Lublina, Łodzi, Poznania, Torunia, Warszawy i Wrocławia. Organizatorzy widzieli jako główny cel spotkania przygotowanie cyklu konferencji na tematy interesujące archiwa szkół wyższych. Burzliwa i nieco chaotyczna dyskusja dotyczyła wielu różnych zagadnień i problemów nurtujących środowisko, a zwłaszcza nieuregulowanej sytuacji organizacyjno-prawnej archiwów szkół wyższych.

W wyniku dyskusji uznano pilną potrzebę integracji archiwów wszystkich typów szkół wyższych, podkreślając jednocześnie istnienie problemów specyficznych dla poszczególnych typów szkół. Uczestnicy spotkania postulowali powołanie Sekcji Archiwów Szkół Wyższych przy SAP jako organu koordynującego dalszą współpracę, jakkolwiek postulat ten nie spotkał się z ogólną aprobatą. Nie osiągnięto również jednomyślności co do wyboru tematyki najbliższej konferencji, chociaż w większości wypowiedzi za najpilniejszą uznano sprawę statusu archiwów szkół wyższych, stwierdzając między innymi, że główną przyczyną często złego stanu tych archiwów jest brak odpowiednich postanowień w ustawie oraz we wzorcowym statucie szkoły wyższej. W związku z tym postanowiono zaproponować włączenie do Uchwały Zjazdu wniosku dotyczącego uwzględnienia w ustawie o szkolnictwie wyższym i wzorcowym statucie stwierdzenia, iż szkoła wyższa posiada archiwum, które będąc ogniwem państwowej sieci archiwalnej jest ogólnoucześnie zakładem o zadaniach naukowych, informacyjnych i usługowych podlegającym rektorowi szkoły.

Ustalono, że archiwiści uniwersytetów warszawskiego i toruńskiego rozpatrzą możliwość zorganizowania najbliższego spotkania w swoich ośrodkach, przy czym przedstawiciele Archi-

wum Uniwersytetu Warszawskiego zaproponowali aby, jeśli konferencja odbędzie się w Warszawie, jej przedmiotem była analiza wykazu akt stosowanego w Uniwersytecie Warszawskim od 1972 r., a później również w innych uniwersytetach. Obecnie już wiadomo, że konferencja odbędzie się w kwietniu /23-24/ 1987 r. w Warszawie.

Uczestnicy spotkania w Przemyśle wyrazili nadzieję, że przyczyni się ono do przełamania izolacji, w jakiej niestety nasze archiwa się znajdują i zapoczątkuje stałą wymianę doświadczeń.

Henryka Moraczewska

1986 sierpień 29, Przemyśl - Sprawozdanie z obrad Sekcji I
Pierwszego Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich

Na dwóch sesjach - 27 i 28 sierpnia 1986 r. przedstawiono 4 referaty, 3 koreferaty i jeden komunikat realizując w ten sposób w całości zaplanowany program. W dyskusji nad wygłoszonymi referatami zabierało głos 15 osób. Obecnych podczas obrad było od 60 do 70 uczestników Zjazdu.

Obrady Sekcji zainaugurował referat doc. dra Bogdana Ryszewskiego z Torunia (wygłoszony wobec nieobecności referenta przez Andrzeja Tomczaka). Dr Ryszewski przypomniał krótko dzieje formowania się zawodu archiwisty i zreferował dotychczasowy stan badań na ten temat. Przedstawił niebezpieczeństwo dezintegracji zawodu oraz środki zaradcze. Wysunął postulat rozwinęcia szerokich badań nad zawodem archiwisty także przy pomocy metod socjologicznych. Przypomniał, że wykonywanie zawodu archiwisty jest pełnieniem określonej służby publicznej. Stąd określenie "służba archiwalna", pięknie - jego zdaniem - określająca zbiorowość archiwistów.

Dr Maria Lewandowska z Warszawy mówiła o pozycji archiwisty archiwów państwowych. Temat ujęła bardzo szeroko i gruntownie. Ten pełen pracowicie zebranych treści referat zawierał informacje o tych wszystkich czynnikach, które decydują o pozycji archiwisty a także o zebranych drogą ankiety ocenach pozycji archiwisty w różnych środowiskach. Wiele zagadnień referentka ujęła porównawczo. Okazało się, że pozycja archiwisty w wielu innych krajach rysuje się podobnie nisko, jak w Polsce.

Również mgr Weronika Klonowska z Warszawy ujęła problemy pozycji archiwisty w zakładzie pracy bardzo szeroko, wychodząc od nakreślenia funkcji tych archiwów. Jej referat potwierdził ugruntowane już dawno mniemanie o fatalnej sytuacji archiwów i archiwistów zakładowych. Referat kończył się szeregiem wniosków z propozycjami zmierzającymi do polepszenia sytuacji w

tych zakresie. Wnioski te zostały w całości przekazane Komisji Wnioskowej Zjazdu. Koreferat dra Pabisza uzupełnił rozważania autorki.

Referat dr Haliny Robótki, dra Macieja Gołembiewskiego i dra Witolda Szczuczki - wszystkich z Torunia - wygłoszony przez tego ostatniego, dotyczył problematyki kształcenia archiwistów. Autorzy nakreślili wykształcony w Polsce model tego kształcenia, uznając go w obecnych warunkach za optymalny. Koreferaty doc. dr Ireny Radtke z Poznania i prof. dra Zbigniewa Perzanowskiego z Krakowa uzupełniły referat nie kwestionując jego podstawowych tez.

Szeroka dyskusja dotyczyła niemal wszystkich problemów poruszonych w referatach. Nie tyle kontrowano tezę stawianą przez referentów ile je uzupełniano bądź egzemplifikowano. Z uznaniem przyjęto wiadomość podaną w osobnym komunikacie przez mgr Renatę Karpesiuk o podjęciu przez nią badań nad środowiskiem archiwistów metodami socjologicznymi pod kierunkiem socjologów z UMK w Toruniu. Samej potrzeby badań oczywiście nie kwestionowano, to też referat doc. Ryszewskiego nie spotkał się z większym odzewem w dyskusji.

Dominowały w niej problemy pozycji archiwisty i to mniej w archiwum wleczystym a w większym stopniu w archiwum zakładowym. Stwierdzono, że niska ocena roli archiwów i archiwistów wynika przede wszystkim z niskiej kultury społeczeństwa, zwłaszcza z niskiej kultury zawodowej grup kierowniczych w administracji, także gospodarczej. Tego nie da się zmienić szybko, można jednak podjąć - i należy - pewne działania dla zmiany tego stanu rzeczy. Działania dla podniesienia pozycji archiwisty w archiwach zakładowych, i nie tylko, winny pójść w trzech kierunkach:

- 1 - zmian organizacyjnych, nowego usytuowania archiwów w strukturze organizacyjnej zakładu pracy, opracowania odpowiednich tabel stanowisk itp.,
- 2 - podniesienia uposażeń,
- 3 - zwiększenia wiedzy o archiwach i ich roli w zakładzie pracy, zwłaszcza u kierowników jednostek organizacyjnych.

Mówiono także o potrzebie włączenia elementów wiedzy o archiwach do nauczania na różnych szczeblach. Za niezbędne uznano włączenie tej wiedzy do programów nauczania na takich kierunkach w szkołach wyższych, które kształcą kadry kierownicze w administracji i w gospodarce.

Nie wywoływały natomiast szerszej dyskusji problemy kształcenia archiwistów. Uznano, że kształcenie to zostało w Polsce zorganizowane na ogół prawidłowo, zwracano tylko uwagę na możliwości pewnych retuszów. Np. domagano się zwiększenia ilości placówek kształcących na poziomie średnim, natomiast raczej ograniczenia liczby specjalizacji uniwersyteckich.

Należy podkreślić duże osobiste zaangażowanie dyskutantów w podejmowanej tematyce. Dotyczy to tak archiwistów z archiwów wieczystych, jak i zakładowych a również obecnych na Zjeździe pracowników wyższych uczelni, związanych z archiwami nauczaniem na specjalizacjach archiwalnych. W ten sposób wspólne gorące dyskutowanie ważnych spraw archiwalnych na obradach Sekcji spełniło też swoją rolę integracyjną przyczyniając się do bliższego wzajemnego poznania archiwistów z różnych środowisk.

Sekretarz

Renata Karpiesiuk

Przewodniczący Sekcji

Andrzej Tomczak

1986 sierpień 29, Przemyśl - Sprawozdanie z prac Sekcji II:
Rola archiwistów i archiwów w nauce i społeczeństwie

Obrady odbywały się w dniach 27 i 28 sierpnia 1986 r. w kinie "Granica".

Plan przewidywał opracowanie i wygłoszenie 8 referatów. Wygłoszono 7 (w tym 1 odczytany z powodu nieobecności autorki). Był nieobecny prof.dr hab. K.Fiedor. Referat tego autora będzie dołączony do protokołu. Temat tego referatu: Udział archiwistów i archiwów w kształtowaniu świadomości historycznej społeczeństwa.

Ponadto wygłoszono koreferat pióra doc.dr hab. Z.Chmielewskiego i dr K.Kozłowskiego do referatów kol.kol. Igielskiego, Bonieckiego i Pabisza, gdyż tylko te referaty zostały przekazane koreferentom.

Tematyka referatów:

Doc.dr B.Woszczyński, Zakres badań naukowych prowadzonych przez archiwistów. Autor rozpatrywał etapy rozwoju badań w okresie po II wojnie światowej. Wskazał na uwarunkowania i kierunki badań, w których szczególne miejsce zajmują prace związane z problematyką własną archiwów. Stanowi to nie-jako uwarunkowanie rozwoju archiwistyki i określa poziom prac w archiwach.

Dr J.Jakubowski, Archiwa wydzielone i ich rola w nauce. Autor zainteresował się problemami archiwów PZPR (głównie Archiwum przy KC), ZSL, SD, MSW i CA PAN. Uwzględnił rozmiar zespołu, jego uporządkowanie, rodzaje materiałów, pomoce, publikacje. Z wielu wątków należy podkreślić postulaty ujednolicenia metod opracowania akt w tych archiwach.

Dr Z.Konieczny, Rola archiwum w regionie. Autor zajął się funkcją naukową i kulturalną archiwum, relacją z całością życia regionu. Udział tej pracy ujął jako czynnik dynamizujący pracę archiwum.

Dr J. Pasławska, Upowszechnienie wiedzy o archiwach i archiwaliach w społeczeństwie na przykładzie archiwum we Wrocławiu. (Odczytał mgr L. Stachowski). Autorka w oparciu o działalność popularyzatorską AP we Wrocławiu przedstawiła informacje o formach działania. Zostały eksponowane problemy wystaw archiwalnych, odczytów, artykuły prasowe, audycje radiowe i telewizyjne, przyjmowanie wycieczek, pomoc dla instytucji w organizowaniu wystaw, izb pamięci itp.

Mgr A. Igielski, Użytkownicy materiałów archiwalnych w Polsce na tle użytkowników innych państw. Autor na szerszym tle porównawczym nie tylko przedstawił wyniki badań tej problematyki, ale także wskazał na wnioski umożliwiające podniesienie poziomu pracy archiwów.

Dr J. Boniecki, Dokumentacja audiowizualna w archiwach państwowych - wartość, gromadzenie i udostępnianie. Określił metody badania tych mało znanych źródeł, ustalania ich wartości itp. Wskazał na miejsce tych materiałów wśród innych zbiorów archiwalnych. Wysunął także sugestie w zakresie badań teoretycznych tej problematyki.

Dr J. Pabisz, Znaczenie źródeł archiwalnych dla nauki, gospodarki narodowej. Autor zajął się wartością źródeł dla badań historycznych i nauk stosowanych oraz praktyki. Położył duży nacisk na metody udostępnienia i przygotowania pomocy do tej problematyki.

Cytowany uprzednio koreferat zawierał szereg postulatów w zakresie uzupełnień oraz sugestii pogłębienia problemów np. opracowania metod przygotowania pomocy archiwalnych i publikacji dla potrzeb archiwów zakładowych.

Ogólnie uczestniczyło w obradach Sekcji II około 60-70 osób. W dyskusji zabrało głos 10 osób. Uwaga występujących koncentrowała się wokół upowszechnienia wiedzy o archiwach w szkołach różnego typu - od podstawowej po wyższe (kol. Fr. Cieślak, kol. R. Starego). Zwłaszcza ważne jest wprowadzenie elementów wiedzy teoretycznej i praktyki archiwalnej do szkół ekonomicznych i administracyjno-prawnych. Doc. dr Bandurka sku-

pił uwagę na zagadnieniu rangi pracy archiwisty i czynników określających tę pozycję. Sięgał do doświadczeń własnych i pracy środowiska archiwalnego w Łodzi.

Dr Zdzisław Budzyński ze Stacji Naukowej PTH w Przemysku skupił głównie uwagę na problemach (w tym trudnościach) udostępniania akt do badań archiwalnych. Wskazywał, iż głównie uwaga archiwistów winna skupiać się w pracy naukowej na zagadnieniach metodycznych i wydawaniu źródeł dla potrzeb szkół.

Dziennikarz Wojciech Kalina zajął się zagadnieniami materiałów archiwalnych TV. Proponował całkowite oddzielenie części archiwalnej od wytwórcy. Wypowiedź ta wywołała repliki zarówno A. Igielskiego i J. Bonieckiego, którzy równocześnie ustosunkowali się do koreferatu.

Doc. B. Woszczyński ustosunkował się do kilku zagadnień, m.in. udostępniania archiwaliów, organizacji konferencji nt. problemów audiowizualnych itp.

Konferencja została podsumowana w części przez doc. Woszczyńskiego i dr J. Pabisza. Ogólnie spełniła ona podstawowe zadanie, gdyż koncentrowała się na problemach wartości źródeł archiwalnych, metod ich opracowania a także znaczenia dla nauki i innych badań.

Najmniej uwagi poświęcono problemom archiwów zakładowych: mówiono o nich tylko w referacie J. Pabisza i w koreferacie, w części dotknęła tego problemu dyskusja. Zagadnienie to zostało sformułowane wśród ogółu 20 wniosków jakie przedłożyła Komisja Wnioskowej.

dr Jerzy Pabisz

1986 sierpień 29, Przemyśl - Sprawozdanie z obrad Sekcji III:
Stan i perspektywy rozwoju informacji o materiałach archiwal-
nych

Sekcja obradowała w dniach 27 i 28 sierpnia 1986 r.
W jej obradach wzięło udział około 60 uczestników, którzy wy-
słuchali 3 referatów i 3 komunikaty.

Referat wprowadzający wygłosił dr Maciej Gołębiewski
z UMK w Toruniu na temat: System informacji archiwalnej i moż-
liwości jego modernizacji. W referacie swoim omówił elementy
składowe systemu informacji archiwalnej z uwzględnieniem roz-
wiązań stosowanych w informacji naukowej w ogóle oraz w pokrew-
nych instytucjach. Istnieje wiele elementów pokrewnych np. z
informacją biblioteczną, ale też informacja archiwalna ma swo-
ją specyfikę ze względu na rodzaj źródeł informacji, na któ-
rych się opiera. Trzeba uwzględnić zasadę systematycznych ukła-
dów akt przed układami rzeczowymi. Mówił też na temat nowej
techniki tzn. elektronicznego przetwarzania danych. Nowości
techniczne nie mogą jednak prowadzić do zastąpienia obecnego,
tzw. starego systemu, nowym systemem, a tylko dotychczasowy
system uzupełniać i modernizować, ponieważ odpowiada on naj-
lepiej zasadom i potrzebom archiwalnym.

Kolejny referat wygłosił doc.dr Mieczysław Bandurka z
AP Łódź na temat: Przewodniki i informatory archiwalne i po-
trzeby w tym zakresie. Stwierdził, że przewodników i informa-
torów o zasobie archiwalnym w kraju lub w poszczególnych ar-
chiwach jest niewiele, a zapotrzebowanie na te pomoce jest
powszechne. Konieczne jest zatem przyspieszenie prac w tym za-
kresie, zwłaszcza gdy chodzi o przewodniki po zasobie poszcze-
gólnych archiwów. Należy upowszechniać wytyczne dotyczące meto-
dy ich opracowania. Przydatne jest także publikowanie artyku-
łów informacyjnych o zawartości źródłowej zespołów akt.

Trzeci referat przygotował dr Henryk Barczak z NDAP na

temat: Nowości techniczne w zakresie udostępniania archiwa-
liów. Najwięcej uwagi poświęcił tu autor mikrofilmowi i jego
roli w zabezpieczaniu i udostępnianiu akt. Ważne miejsce
wśród nowości technicznych zdobywa komputer i związane z nim
unowocześnienie udostępniania archiwaliów oraz przetwarzanie
danych. W związku z tą ostatnią techniką w służbie archiwal-
nej konieczne jest szkolenie pracowników w zakresie programo-
wania i obsługi komputerowej.

Jeśli chodzi o komunikaty, to dr Andrzej Choniawko z
Archiwum KW PZPR w Poznaniu omówił znaczenie pomocy archiwal-
nych w pracy historyka. Zwrócił uwagę szczególnie na inwen-
tarze zespołów akt, wskazując jednakże na liczne ich mankamen-
ty. Z tego powodu pomoc ta nie zawsze spełnia swoje zadanie.
Wypowiadał się za układami rzeczowymi w inwentarzach.

Mgr Krzysztof Urzędowski z AP w Piotrkowie Trybunalskim
charakteryzował system AZAK, który przygotował wspólnie z dr
inż. Krzysztofem Wróblewskim z Łodzi. System ten dotyczy archi-
wów zakładowych, a realizowany jest na komputerze MERA 400.
Dotychczasowe prace dotyczą informacji o archiwach zakładowych
w resorcie sprawiedliwości i są bardzo przydatne i zachęcają-
ce. Prace są kontynuowane i w najbliższych latach obejmują
wszystkie archiwa zakładowe w kraju.

Ostatni komunikat wygłosił mgr Zbigniew Bugkiewicz z AP
w Zielonej Górze na temat problemów związanych z przygotowa-
niem kartoteki mieszkańców Zielonej Góry z lat 1945-1950 do
przetwarzania. Kartoteka ta jest cennym źródłem informacji o
zagadnieniach demograficznych tego miasta w okresie zaledla-
nia go przez ludność polską. Przetwarzanie danych z tego okre-
su dałoby możliwość przeprowadzenia studiów naukowych nad tą
sprawą i ułatwiło udzielenie informacji osobom zainteresowa-
nym.

dyskusji, jaka wywiązała się po referatach i komunika-
tach, zabierało głos 17 osób, z tym niektóre kilkakrotnie. Dysku-
sja była bardzo rzeczowa, ale także w różnych sprawach polemicz-
na i kontrowersyjna. Wypowiedziano się w ogólności krytycznie o
przydatności pomocy archiwalnych, zwłaszcza inwentarzy i kartotek,
ze względu na niedostatki w metodzie ich opracowania. Podkreśla-
no, że nie są praktycznie stosowane instrukcje obowiązujące w

tym zakresie, zwłaszcza gdy chodzi o charakterystykę treści archiwalnych i o sporządzanie indeksów. Indeksowanie pomocy archiwalnych i akt uznano za najbardziej pożądany kierunek opracowywania zasobu.

W dziedzinie przetwarzania danych i udostępniania akt przy pomocy komputera wypowiedziano sporo zastrzeżeń i wątpliwości, czy działalność ta jest przydatna, a zwłaszcza czy jest konieczna, skoro brak aparatury do reprografii, czy maszyn do pisania. Powinno się te prace odłożyć na późniejszy okres, kiedy archiwalia będą w większym stopniu opracowane, gdyż archiwa mają w tym zakresie wiele jeszcze do zrobienia. Z drugiej strony wskazywano na przykłady przydatności tej nowej techniki i konieczności korzystania z najnowszej techniki, aby dorównywać tendencjom światowym i wejść w wiek XXI z odpowiednim przygotowaniem technicznym.

Wypowiadano się też krytycznie o kadrze pracowników zajmujących się w archiwach informacją archiwalną. Szczególnie niepokojąca jest duża fluktuacja kadr, a dobrą znajomość zasobu archiwalnego można osiąść dopiero po wielu latach pracy.

Zgłoszono też w dyskusji kilka wniosków, które nie dotyczyły informacji archiwalnej. Przekazano je na ręce prezydium Zjazdu celem wykorzystania odpowiedniej formie.

Przewodniczący

prof. dr Stanisław Nawrocki

1986 sierpień 29, Przemyśl - Sprawozdanie z obrad Sekcji IV: Problemy powstawania, obiegu, zabezpieczania dokumentacji w instytucjach i zakładach pracy.

W ramach IV Sekcji poświęconej problemom powstawania, obiegu i zabezpieczania dokumentacji w instytucjach i zakładach pracy wygłoszono, zgodnie z programem, 3 referaty. Pierwszy z nich przygotowany przez doc. dr I. Radtke omawiał stosowane w latach 1951-1983 przepisy archiwalne obowiązujące odnośnie narastającego zasobu ze szczególnym uwzględnieniem postanowień ustawy archiwalnej z 14 lipca 1983 r.

Dwa pozostałe referaty dr Zofii Krupskiej i dr Mieczysława Stelmacha omawiały problemy związane z narastaniem dokumentacji oraz z kształtowaniem się zespołów akt w urzędach szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego w latach 1945-1975. Oba referenci na przykładach konkretnych zespołów akt wykazali, że stan zachowania wielu zespołów akt urzędów centralnych, szczebla wojewódzkiego oraz powiatowego nie jest dobry. Ogólny procent zachowania materiałów archiwalnych, które ze względu na swe znaczenie winny być trwale przechowywane, waha się w tych zespołach od 30-70%.

Do najważniejszych przyczyn takiego stanu rzeczy, zdaniem autorów, należą:

- 1/ Brak w omawianym okresie (lub w pewnych jego odcinkach czasowych) przepisów kancelaryjnych łącznie z wykazami akt, względnie (w przypadku ich posiadania) nie stosowanie ich.
- 2/ Niewłaściwa kwalifikacja akt w komórkach organizacyjnych zakładów pracy na kategorie archiwalne, co spowodowało brakowanie materiałów archiwalnych w archiwach zakładowych.
- 3/ Niszczenie akt w komórkach organizacyjnych zakładów pracy, zwłaszcza w przypadkach zmian na stanowiskach pracy.
- 4/ Niewłaściwe funkcjonowanie archiwów zakładowych spowodowane brakiem personelu, względnie jego słabym przygotowa-

niem fachowym.

5/ Podejmowanie porządkowania materiałów archiwalnych przez osoby nie posiadające dostatecznych kwalifikacji do wykonywania tych prac, w tym również pracowników spółdzielni usług archiwalnych.

Zgodnie z programem ogłoszono także kilka komunikatów. Dotyczyły one problematyki będącej przedmiotem obrad sekcji. Dr Ilona Czamańska przedstawiła warunki, w jakich kształtują się zespoły akt w szkołach wyższych m. Poznania. Dalsze komunikaty dr Anieli Przywuskiej i dr Zofii Body-Krężel z Katowic poświęcone były problemom narastania akt i ich zabezpieczania na terenie woj. gdańskiego i katowickiego. Na przykładzie konkretnych zespołów akt-wytworzonych na terenie województwa gdańskiego i przechowywanych w Archiwum Państwowym w Gdańsku dr A. Przywuska stwierdziła, że stan zachowania akt urzędów administracji państwowej jest znacznie lepszy niż podany w wyżej omówionych referatach. Komunikat dr Body-Krężel dotyczył problemów nadzoru nad archiwami zakładowymi ze strony państwowej służby archiwalnej. Ostatni komunikat dr Kazimierzy Chojnackiej poświęcony był problemom zapobiegania niszczeniu fizycznemu, biologicznemu i chemicznemu akt w archiwach zakładowych.

Do komunikatów należy zaliczyć również dłuższy głos w dyskusji dr Aliny Gryciuk z Archiwum PAN. Przedstawiła ona przepisy obowiązujące w zakresie narastania akt w placówkach naukowych PAN.

W dwóch posiedzeniach sekcji brało udział ponad 100 osób. W dyskusji uczestniczyło kilkanaście osób. Była ona chwilami bardzo ożywiona i kontrowersyjna. Emocje wywoływała zwłaszcza dyskusja nad ostatnią ustawą archiwalną. Zarówno przedstawiony referat, jak i kilku dyskutantów podkreśliło, że wiele jej artykułów odnoszących się do narastającego zasobu jest mało precyzyjnych, niespójnych, umożliwiających różną ich wykładnię. Toteż ustawę w porównaniu z poprzednio obowiązującymi przepisami oceniono bardzo krytycznie. Zastrzeżenia wysunęto również do zarządzeń wykonawczych do niej, a zwłaszcza do Rozporządzenia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki

z 25 lipca 1984 r.

Sporo uwag krytycznych wypowiedziano również odnośnie do warunków, w jakich narastają i kształtują się współczesne zespoły akt. Zarówno ogłoszone referaty, jak i wypowiedzi dyskutantów zawierały szereg wniosków. Zostały one przekazane Komisji Wnioskowej Zjazdu. Mają one na celu zapobieżenie na przyszłość niszczeniu akt przynależnych do współcześnie narastających zespołów. Zwracano także uwagę na potrzebę wydania dalszych aktów wykonawczych do ustawy oraz zawarcia odpowiednich porozumień z organami niepaństwowych jednostek organizacyjnych. W przeciwnym bowiem razie archiwaliom narastającym w tych jednostkach grozić może zniszczenie.

Na szczególne podkreślenie zasługuje również to, że odpowiedzialność za zły stan zachowania akt-wytworzonych w latach 1945-1975 składano nie tylko na zakłady pracy, ale także na archiwa państwowe sprawujące nad nimi nadzór. Stwierdzono bowiem, że w pewnym stopniu przyczyniły się do tego zbyt powierzchowne wizytacje archiwów zakładowych przeprowadzane przez państwową służbę archiwalną.

Przewodniczący

doc.dr Irena Radtke

1986 sierpień 29, Przemyśl - Protokół z posiedzeń Komisji Wnioskowej I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich

Komisja Wnioskowa w składzie: Przewodniczący - prof. dr Zygmunt Kolankowski, członkowie: doc. dr Mieczysław Bandurka, dr Zdzisław Konieczny, mgr Władysław Mroczkowski, prof. dr Zbigniew Perzanowski, ppłk. mgr Adam Repczyński, powołana przez Zjazd na posiedzeniu plenarnym w dniu 27.08.1986 r. proponuje przyjęcie następującej uchwały:

Uczestnicy I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich stwierdzają z satysfakcją, że Zjazd zgromadził reprezentatywnych przedstawicieli świata archiwalnego z całej Polski. Zjazd był niezwykle pożyteczny, gdyż omówił szeroki wachlarz złożonej problematyki działania i funkcjonowania archiwów wszelkich typów i szczebli, przedyskutował podstawowe zagadnienia nurtujące polski świat archiwalny, umożliwił wymianę i konfrontację poglądów, przez co dobrze przysłużył się sprawie archiwów polskich. W związku z tym uczestnicy Zjazdu uważają, że Zarząd Główny Stowarzyszenia Archiwistów Polskich powinien podjąć decyzję o organizowaniu zjazdów tego typu w odstępach czteroletnich.

W czasie trzydniowych obrad w sekcjach i zespołach roboczych omówiony został całokształt spraw archiwów polskich. Zwrócono baczna uwagę na sprawy gromadzenia i zabezpieczenia materiałów archiwalnych, szczególnie tych, które znajdują się w składnicach akt nie objętych nadzorem archiwów, na wypracowanie i konsekwentne realizowanie polityki kadrowej zapewniającej archiwom, w tym również zakładowym, wysoko kwalifikowany personel, należyte wyposażenie, na niepokojącą sytuację lokalową większości archiwów, na poważne braki ich technicznego wyposażenia.

Zjazd wskazał równocześnie na duże osiągnięcia archiwistyki polskiej w okresie Polski Ludowej.

Zjazd efektywnie przyczynił się do integracji polskiego środowiska archiwalnego.

W czasie obrad Zjazdu poświęcono dużo uwagi zagadnieniom unowocześniania metod pracy nad narodowym zasobem archiwalnym ze szczególnym uwzględnieniem możliwości związanych z zastosowaniem nowoczesnych technik.

W czasie obrad Zjazdu, zarówno na obradach plenarnych, jak i w sekcjach, zgłoszono około 100 ogólnych i szczegółowych wniosków i postulatów. Uczestnicy Zjazdu kierują wszystkie zgłoszone wnioski i postulaty do Zarządu Głównego SAP celem ich szczegółowego rozpatrzenia, opracowania i skierowania do właściwych władz państwowych i czynników społecznych w celu ich realizacji, wyrażając jednocześnie przekonanie, że Zarząd Główny SAP przystąpi do związanych z tym prac niezwłocznie i z całym zaangażowaniem.

Uczestnicy I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich wyrażają podziękowanie centralnym i wojewódzkim władzom politycznym i administracyjnym za stworzenie warunków umożliwiających odbycie Zjazdu.

Szczególne słowa podziękowania i uznania składają uczestnicy Zjazdu Zarządowi Głównemu SAP, Zarządowi Oddziału SAP w Przemyślu, pracownikom Archiwum Państwowego w Przemyślu za duży wkład pracy i wzorowe zorganizowanie Zjazdu.

1986 sierpień 29 - Podsumowanie obrad I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich dokonane przez przewodniczącego ZG SAP
doc.dr Mieczysław Motasa

Przedłożone sprawozdania Przewodniczących Sekcji I, II, III i IV oraz dokumenty Komisji Wniosków stanowią w rzeczywistości podsumowanie obrad I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich w Przemyśle. Pozostaje mi więc ograniczyć się tylko do krótkiej wypowiedzi.

Jako przewodniczący Zarządu Głównego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich chcę stwierdzić, że I Powszechny Zjazd nałożył na Stowarzyszenie bardzo wiele zadań. Do ich realizacji nie wystarczą siły samego Zarządu Głównego. Do intensywniej pracy przystąpić muszą wszystkie ogniwa Stowarzyszenia. Byłoby też dobrze, gdybyśmy mogli doprowadzić do powiększenia ilości oddziałów wojewódzkich SAP, gdybyśmy odbudowali te ogniwa naszej organizacji w środowiskach, w których one swego czasu istniały. Tym bardziej, że przedstawiciele niektórych takich środowisk zabierali głos na naszym obecnym Zjeździe.

Nie chcąc w tej chwili przesądzać sposobów wdrażania zgłoszonych wniosków - tych, które sformułowała Komisja Wnioskowa, poszczególne Sekcje oraz autorzy referatów plenarnych i sekcyjnych, mogę zapewnić Szanownych Zebranych, iż Zarząd Główny zabierze się niezwłocznie do roboty. Pierwszym warunkiem będzie pełne skompletowanie materiałów zjazdowych. W pierwszej fazie tych prac Zarząd Główny zaleci wszystkim Zarządom Oddziałów omówienie obrad I-go Zjazdu w swoich środowiskach, Zarządy Oddziałów zorganizują osobne zebrania, na które powinny zaprosić, poza członkami Stowarzyszenia, wszystkich innych archiwistów lub osoby zainteresowane działalnością archiwów i pracą archiwistów. Sprawozdania z takich zebrania - spotkania mogą być bardzo przydatne we wspomnianej robo-

cie Zarządu Głównego.

Uchwała oraz wnioski, a także referaty plenarne zostaną niezwłocznie przekazane wicepremierowi Gertychowi, ministrowi nauki i szkolnictwa wyższego, naczelnemu dyrektorowi archiwów państwowych. Przekażemy je także władzom wojewódzkim w Przemyśle.

Będziemy się oczywiście starać o opublikowanie wszystkich materiałów zjazdowych.

I Powszechny Zjazd Archiwistów Polskich wykazał, iż Stowarzyszenie zyskuje na randze. Staje się swego rodzaju reprezentacją wszystkich środowisk archiwalnych. I Powszechny Zjazd Archiwistów obdarzył więc Stowarzyszenie wielkim kredytem zaufania. Czy zdołamy unieść ten ciężar?

Do tej pory, trzeba to sobie szczerze powiedzieć, grupa rzeczywiście czynnych, aktywnych, zaangażowanych społecznie członków Stowarzyszenia jest stosunkowo niewielka. Wypada więc ogłosić pełną mobilizację wszystkich członków Zarządu Głównego, członków Zarządów Oddziałów, wszystkich członków Stowarzyszenia. Mobilizację taką ogłaszam.

Apelowałbym także do wszystkich uczestników obecnego Zjazdu o wsparcie i udział w rozwiązywaniu problemów sygnalizowanych w toku obrad.

Czy Zjazd spełni cele, które formułowali jego organizatorzy? Jeśli cele te uznać za długofalowe, to można powiedzieć, iż pierwszą fazę mamy za sobą. Ale jest to dopiero pierwszy krok.

Czy Zjazd był potrzebny? Nie będę chyba odosobniony, jeśli powiem, że tak. Dowiodły tego przecież jego obrady. Dowiodły dyskusje w Sekcjach, dyskusje kularowe i uśmiechnięte twarze jego uczestników.

Myślę, że Zjazd nasz wzbudził ponadto ciekawość, spotkał się z niewątpliwym zainteresowaniem społeczeństwa, władz politycznych i administracyjnych oraz środków masowego przekazu, co też świadczy o potrzebie jego zwołania. Zjazd potwierdził nam niektóre drzwi. Może potwierdzi dalsze. Ale to już od nas zależy.

Z tego, co sam zdołałem zaobserwować, podczas swej bar-

dzo ograniczonej w czasie obecności na obradach poszczególnych sekcji wynika, że dyskusja miała charakter rzeczywistej dyskusji. Ścierały się w niej różne punkty widzenia. Były różnice zdań. Uważam to za wielki sukces Zjazdu, za sukces Stowarzyszenia.

W czasie wystąpień zjazdowych rozlegały się głosy krytyki. Jest to zrozumiałe. Były jednak także akcenty samokrytyczne. A więc można powiedzieć o dużym obiektywizmie, o autentycznym zaangażowaniu.

Wczoraj jeden z dziennikarzy, któremu udzielałem bardzo krótkiego wywiadu prasowego, zadał mi dwa pytania. Pytanie pierwsze: Czy Zjazd był potrzebny? Pytanie drugie: Jak by Pan skomentował obiegową opinię, że zawód archiwisty jest nudny i mało atrakcyjny? Mogłem mu odpowiedzieć również pytaniem: A co by Pan czuł oglądając pergamin z XII wieku, księgę statutów Łaskiego, księgę z tekstem Konstytucji 3-go Maja, czy akta procesu Ludwika Waryńskiego? Dodałem jeszcze coś o zaklętym w księgach zgiełku i gwarze sejmów i sejmików. Dziennikarz podziękował oświadczając, że to mu wystarczy.

Jak Państwo slyszeliście w sprawozdaniu profesora Kolanowskiego, na Zjeździe zostało sformułowanych ponad 100 różnego rodzaju wniosków, postulatów i propozycji. Ten bogaty materiał, będący wynikiem doświadczeń i przemyśleń wszystkich referentów i dyskutantów jest to sedno Zjazdu. Nad ich systematyzacją, precyzją i redakcją będziemy musieli jeszcze popracować. Wnioski te prześlemy nie tylko władzom państwowym i archiwalnym, ale będziemy działać w kierunku ich realizacji, tak aby następny Zjazd mógł mieć satysfakcję z ich wykonania.

Pragnę podziękować autorom wszystkich referatów i komunikatów, wszystkim Koleżankom i Kolegom biorącym udział w dyskusji, wszystkim obecnym, że zechcieli na wezwanie Zarządu Głównego SAP przybyć do Przemyśla i swą obecnością wesprzeć idee, które przyświecały zwołaniu Zjazdu.

Chciałbym jeszcze raz z satysfakcją podkreślić udział w Zjeździe wszystkich środowisk archiwalnych, w tym także archiwów kościelnych. Pragnę wyrazić przekonanie, że fakt ten stanowić będzie początek współpracy Stowarzyszenia z tym liczącym

się w kraju środowiskiem archiwalnym.

Odważę się wyrazić myśl, że Zjazd nasz będzie stanowił także wkład do nauki o archiwach i archiwistach.

Chcę jeszcze raz w imieniu nas wszystkich serdecznie podziękować Koleżankom i Kolegom z Przemyśla za gościnę i ogromny trud związany z przygotowaniem naszego Zjazdu.

Za kilka minut nasz Zjazd dobiegnie końca. Rozjedziemy się do naszych domów i miejsc pracy. Chciałbym, abyśmy spotkanie w Przemyślu wspominali zawsze mile. Życzę Koleżankom i Kolegom zdrowia i wszystkiego dobrego. Do zobaczenia na następnym Zjeździe.

1986, Warszawa - Rejestr wniosków zgłoszonych w Sekcjach I, II, III i IV Pierwszego Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich

I. Sprawy ogólne

1. Potrzeba wykładni wielu artykułów ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz wydania do niej dalszych przepisów wykonawczych.

2. Korekta rozporządzenia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 25 lipca 1984 r. w sprawie zasad klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych.

3. Podpisanie odpowiednich porozumień z organami niepaństwowych jednostek organizacyjnych na temat współpracy państwowej służby archiwalnej z archiwami tych jednostek.

II. Zasób archiwum (wielozakładowy)

A. Opracowywanie zasobu

4. Stosowanie jednolitych metod opracowywania zasobu archiwalnego we wszystkich archiwach.

5. Selektywne opracowywanie zasobu archiwalnego z zastosowaniem różniczek do posortowania oraz sporządzanie w zależności od tego parzeli lub mniej szczegółowych posortowań archiwalnych.

6. Sprawne i efektywne opracowywanie zasobu celem możliwie szerokiego udostępniania przechowywanych w archiwach materiałów.

B. Badania na temat gromadzenia i opracowywania zasobu

7. Organizowanie ogólnoarchiwalnych konferencji na temat gromadzenia i opracowywania zasobu archiwalnego.

III. Zasób narastający

C. Ogólna sytuacja archiwów zakładowych i o powierzonym zasobie archiwalnym oraz status archiwisty zakładowego

8. Nadanie archiwum zakładowemu rangi osobnej komórki organizacyjnej, podporządkowanej bezpośrednio kierownikowi jednostki.

9. Podporządkowanie wszystkich archiwów danej jednostki jednemu kierownictwu.

10. Tworzenie archiwów wielozakładowych.

11. Uznanie archiwów zakładowych szkół wyższych jako miejsc przechowywania dokumentacji o trwałej wartości.

12. Zatrudnianie wykwalifikowanego personelu w archiwach zakładowych pozostających pod nadzorem państwowej służby archiwalnej. Zatrudnianie w dużych jednostkach szczebla centralnego i wojewódzkiego oraz dużych przedsiębiorstwach personelu z wyższym wykształceniem archiwalnym. Sprawowanie kontroli przez kierownika archiwum zakładowego jednostki nadrzędnej nad archiwami jednostek podległych.

13. Nadanie kierownikowi archiwum zakładowego prawa do kontroli działalności kancelarii i registratury.

14. Podniesienie rangi archiwisty zakładowego w tabelach kwalifikacyjnych pracowników administracji państwowej.

15. Uposażenie pracowników archiwów zakładowych szkół wyższych według zasad stosowanych w archiwach państwowych.

16. Przygotowywanie monografii zakładów pracy przez archiwistów zakładowych.

17. Utworzenie referatu do spraw archiwów zakładowych w ZG SAP.

D. Przepisy kancelaryjno-archiwalne i prace personelu biurowego

18. Usprawnienie dystrybucji tekstów zarządzeń dotyczących archiwów zakładowych w taki sposób, aby docierały one do dyrekcji zakładów pracy.

19. Stosowanie instrukcji kancelaryjnych wraz z wykazami akt we wszystkich jednostkach /także biurach projektowych i wojewódzkich ośrodkach dokumentacji geodezyjno-kartograficznej/ pozostających pod nadzorem państwowej służby archiwalnej.

20. Uzupełnienie instrukcji kancelaryjnych o nakaz rejestracji zakładanych przez referentów teczek akt.

21. Rozliczanie referentów, pod kontrolą archiwisty zakładowego, z prowadzonych przez nich akt w przypadku zmiany stanowisk pracy lub jej zaprzestania w danej instytucji.

22. Ustanowienie stanowiska specjalisty do spraw kancelaryjno-archiwalnych w tabelach kwalifikacyjnych administracji państwowej.

E. Zasób archiwum zakładowego

23. Bezwzględne egzekwowanie wymogu odpowiedniego uporządkowania materiałów archiwalnych przekazywanych z instytucji do archiwów państwowych.

24. Wyjątkowe wydawanie zezwoleń spółdzielniom i innym wykonawcom na porządkowanie akt w jednostkach organizacyjnych pozostających pod nadzorem państwowej służby archiwalnej. Konieczność sprawowania nadzoru nad tymi pracami przez właściwe archiwa państwowe.

25. Zapobieganie w większym niż dotychczas stopniu fizycznemu i chemicznemu niszczeniu materiałów w archiwach zakładowych.

26. Stosowanie odpowiednich materiałów piśmiennych dla akt kategorii A /wprowadzenie tego wymogu do przepisów prawnych/.

F. Wizytacje i kontrole archiwów zakładowych oraz stosowanie sankcji

27. Przeniesienie punktu ciężkości na problemy dotyczące porządkowania i stanu zachowania akt o wartości trwałej podczas wizytacji przeprowadzanych w instytucjach przez państwową służbę archiwalną.

28. Objęcie kontrolą sprawy prowadzenia i zabezpieczania dokumentacji w kancelariach i archiwach zakładowych przez Najwyższą Izbę Kontroli, własne organy jednostki oraz instancji nadrzędnej.

29. Zapobieganie niszczeniu materiałów poprzez stosowanie przepisów karnych ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz rejestrowanie w czasie kontroli ilości akt zaliczonych do kategorii A.

G. Ocena dokumentacji

30. Weryfikacja kryteriów oceny wartości dokumentacji na rzecz zmniejszenia ilości materiałów zaliczanych obecnie do kategorii A.

H. Szkolenie pracowników archiwów zakładowych

31. Organizowanie w archiwach państwowych zebrań naukowych o charakterze metodycznym dla archiwistów zakładowych.

I. Badania i prace naukowe na temat narastającego zasobu

32. Podjęcie badań dotyczących: powstawania, wartości, znaczenia i funkcji wszelkiego rodzaju źródeł archiwalnych oraz roli archiwów zakładowych.

33. Zorganizowanie specjalnej konferencji metodycznej poświęconej problemom powstawania, obiegu i zabezpieczania dokumentacji w jednostkach tworzących materiały archiwalne.

IV. Informacja archiwalna

J. Sprawy ogólne

34. Uznanie działalności informacyjnej w archiwach za ważne zadanie z uwagi na zawartość tychże archiwów jako banku informacji.

35. Wzajemna wymiana informacji między archiwami a bibliotekami, towarzystwami naukowymi i instytucjami regionalnymi.

K. Archiwalne pomoce informacyjne

36. Inspirowanie i popieranie wydawania informatorów, przewodników i inwentarzy archiwalnych przez Stowarzyszenie Archiwistów Polskich.

37. Przyspieszenie opracowywania przewodników archiwalnych i upowszechnienie zasad ich przygotowywania.

38. Publikowanie artykułów w czasopiśmie naukowych o zawartości poszczególnych zespołów akt

39. Opracowywanie informatorów archiwalnych o charakterze regionalnym /uwzględnienie archiwaliów przechowywanych w różnych instytucjach danego regionu/

40. Staranne i wnikliwe opracowywanie inwentarzy jako głównej pomocy archiwalnej.

41. Podjęcie indeksowania akt.

42. Opracowanie współczesnej wersji słownika geograficzno-historycznego.

L. Udostępnianie materiałów archiwalnych

43. Ujednolicenie zasad udostępniania materiałów archiwalnych przechowywanych we wszystkich typach archiwów.

M. Prace dokumentacyjne i informacyjne

44. Wprowadzenie elektronicznego przetwarzania danych archiwalnych z zachowaniem dotychczasowego systemu archiwalnego.

45. Klasyfikowanie kart dokumentacyjnych na zasadach logicznych i podjęcie, w miarę posiadanych środków, prac nad zastosowaniem kart dokumentacyjnych do systemów komputerowych.

46. Kontynuowanie prac nad systemem AZAK.

47. Kontynuowanie prac częściowych nad przetwarzaniem danych /np. kartoteka mieszkańców Zielonej Góry/.

48. Kontynuowanie prac nad tezaurem archiwalnym.

N. Publikacja źródeł

49. Rozpozucie prac nad wydawaniem źródeł pochodzących z różnych okresów historycznych. Popieranie badań regionalnych z zakresu archiwistyki oraz wydawania źródeł związanych z danym regionem i jego funkcją.

O. Popularyzacja

50. Upowszechnianie wiedzy o archiwach, archiwaliach i działalności archiwistów poprzez: wykorzystywanie środków masowego przekazu, rozszerzenie współpracy archiwów ze szkołami, zamieszczanie informacji o kształceniu archiwistów w informatorach dla maturzystów.

51. Prowadzenie szerszej działalności popularyzacyjno-informacyjnej o źródłach dla potrzeb różnych grup potencjalnych użytkowników.

P. Badania i prace naukowe na temat informacji archiwalnej

52. Aktualizowanie wiedzy o użytkownikach indywidualnych i ich zainteresowaniach.

53. Rozważenie możliwości rozpisanie ankiety skierowanej do użytkowników, której wyniki byłyby wykorzystane w polityce opracowywania i udostępniania zasobu archiwalnego.

V. Problemy organizacyjno-administracyjne
archiwów państwowych

R. Sprawy ogólne

54. Uzyskanie większych środków finansowych na potrzeby archiwów państwowych celem: polepszenia sytuacji płacowej archiwistów, zwiększenia stanu zatrudnienia, poprawy warunków lokalowych i wyposażenia technicznego archiwów.

S. Sytuacja pracowników

55. Preferowanie przyjmowania do pracy w archiwach osób posiadających fachowe przygotowanie z zakresu archiwistyki.

56. Zmodyfikowanie taryfikatorów płac celem korzystniejszego zaszeregowania archiwistów w zależności od stopnia ich przygotowania i przydatności zawodowej.

57. Zintegrowanie działalności podstawowej z pracami naukowo-badawczymi archiwistów.

58. Umożliwienie archiwistom brania udziału w krajowych i zagranicznych sesjach, sympozjach i konferencjach naukowych.

T. Kształcenie kadr na użytek archiwów

59. Wprowadzenie elementów wiedzy o archiwach do programów szkolnych /od szkół podstawowych poczynając/ oraz zagadnień praktyki i teorii archiwalnej do średnich szkół ekonomicznych i szkół wyższych o profilu ekonomicznym i administracyjnym.

60. Wprowadzenie problematyki archiwalnej do programów kształcenia kadr administracji państwowej i gospodarczej.

61. Zachowanie obecnego modelu kształcenia uniwersyteckiego archiwistów.

62. Zwiększenie wymiaru czasu na zajęcia z zakresu biurowości na wydziałach prawa, ekonomii i studium administracyjnego.

63. Prowadzenie specjalistycznego doskonalenia archiwistów w ramach rozbudowywanych w miarę możliwości studiów podyplomowych.

64. Propagowanie znajomości nowych technik oraz przeprowadzanie szkolenia archiwistów w tej dziedzinie.

65. Nawiązanie ścisłej współpracy przez Naczelną Dyrekcję Archiwów Państwowych i Zarząd Główny Stowarzyszenia Archiwistów Polskich z Pomaturalnym Studium Archiwistyki.

U. Sytuacja lokalowa

66. Zgłoszono trzy wnioski dotyczące: zwrotu gmachu przy ul. Hankiewicza w Warszawie na potrzeby Archiwum Akt Nowych, podjęcia adaptacji b. bóżnicy w Pińczowie na potrzeby archiwalne oraz zabezpieczenia akt na wypadek konfliktu jądrowego.

SPRAWY ORGANIZACYJNE SAP

Sprawozdanie z V posiedzenia plenarnego ZG SAP

W dniu 5 czerwca 1986 r. w siedzibie Centralnego Archiwum KC PZPR odbyło się V plenarne posiedzenie Zarządu Głównego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich.

Porządek dzienny obejmował m.in.:

- informację o przygotowaniach do I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich w Przemyśle,
- informację o działalności organizacyjnej i finansowej SAP pomiędzy IV a V posiedzeniem plenarnym ZG,
- przyjęcie sprawozdania finansowego SAP za 1985 r. i zatwierdzenie preliminarza budżetowego na 1986 r.

Na wstępie przewodniczący ZG SAP kol. M. Motas przedstawił informację o przygotowaniach do I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich. Rozesłano ok. 1500 zaproszeń. Delegacja Prezydium ZG SAP została przyjęta przez tow. prof. B. Kędzię, kierownika Wydziału Nauki, Oświaty i Postępu Naukowo-Techn. KC PZPR, który poparł ideę zwołania zjazdu i wyraził poparcie dla popularyzacji jego celów. Delegację Prezydium ZG SAP przyjął także prof. H. Jabłoński, członek honorowy Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Przewodniczącego ZG przyjął naczelny dyrektor archiwów państwowych, który został poinformowany o przygotowaniach do I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich w Przemyśle.

Kol. M. Motas poinformował także uczestników plenarnego posiedzenia, że Prezydium ZG otrzymało z puli Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego sześć odznaczeń dla członków Stowarzyszenia /1 Krzyż OOP, 1 ZKZ, 2 SKZ i 2 BKZ/. Prezydium ZG SAP wystosowało także pismo do przewodniczących sekcji o na-

desłanie nazwisk autorów i tematów referatów oraz komunikatów.

Kol. Z. Konieczny poinformował, że do czasu rozpoczęcia obrad plenarnych ZG SAP, 403 osoby nadesłały karty uczestnictwa w I Powszechnym Zjeździe Archiwistów Polskich, w tym 171 mężczyzn. Wśród zgłoszonych znajdowało się 7 profesorów, 7 docentów, 138 pracowników archiwów państwowych, 86 pracowników archiwów zakładowych, 9 pracowników z Centralnego Archiwum Wojskowego, 17 pracowników z archiwów komitetów wojewódzkich PZPR, 12 pracowników z Centralnego Archiwum KC PZPR, 19 archiwistów z archiwów szkół wyższych. Omówił także sprawy finansowe I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich. Następnie zaproponował przyjęcie przez uczestników plenarnego posiedzenia czterech następujących uchwał:

- w sprawie upoważnienia Zarządu Oddziału SAP w Przemyśle do zawierania umów o wynajęcie sal i wyżywienie uczestników oraz do wprowadzenia niezbędnych zmian w preliminarzu budżetowym I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich,
- w sprawie upoważnienia ZO SAP w Przemyśle do druku programu Zjazdu i wprowadzenia niezbędnych zmian,
- w sprawie upoważnienia ZO SAP w Przemyśle do załatwienia wyżywienia dla członków Oddziału zatrudnionych przy pracach w czasie obrad Zjazdu,
- w sprawie zobowiązania Prezydium ZG SAP do przedstawienia Zarządowi Oddziału w Przemyśle w terminie do 30 czerwca przewidywanych zebrań grup archiwistów zakładowych i innych.

Przedstawione projekty uchwał przyjęte zostały jednomyślnie.

W dyskusji zabierali głos kol.kol.: J. Jakubowski, Z. Konicki /Łódź/, Z. Konieczny /Przemyśl/, A. Tomczak /Toruń/. Omawiano m.in. skład osobowy delegacji ZG SAP, która będzie składać wizyty u władz politycznych i administracyjnych, sprawę zakwaterowania członków Zarządu Głównego w czasie obrad Zjazdu itp. Upoważniono Prezydium ZG do powołania składu oso-

bowego sekretariatu Zjazdu oraz postanowiono, że członkowie Prezydium ZG przybędą do Przemyśla w przededniu rozpoczęcia obrad Zjazdu w celu odbycia ostatniego posiedzenia Komitetu Organizacyjnego I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, a także w celu załatwienia innych bieżących spraw związanych ze Zjazdem.

Informację o działalności SAP w okresie od 27 listopada 1985 do 5 czerwca 1986 r. przedstawił sekretarz generalny, kol. W. Mroczkowski, który omówił sprawy związane ze zwołaniem I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, sprawy wydawnicze oraz sprawy organizacyjne Stowarzyszenia.

Sprawy finansowe referowała kol. E. Zaorska - skarbnik ZG SAP.

W dyskusji kol. Z. Konicki poinformował, że składki zbierane są przez Zarząd Oddziału SAP w Łodzi każdego roku najpóźniej do końca I kwartału. Zgłosił wniosek, ażeby Prezydium ZG SAP zwróciło się do naczelnego dyrektora archiwów państwowych o przyznanie z okazji I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich zasłużonym członkom Stowarzyszenia kilku Odznak "Zasłużony dla Archiwistyki". Plenum ZG zaakceptowało zgłoszony wniosek.

Na zakończenie obrad podjęto uchwałę, w której zebrani m.in. przyjęli informację o przygotowaniach do I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, informację o działalności pomiędzy IV a V posiedzeniem plenarnym oraz o zamknięciu rachunków z działalności finansowej Stowarzyszenia za 1986 r.

KRONIKA STOWARZYSZENIA

W dniu 5 lutego 1986 r. obradowało Prezydium ZG SAP na temat przygotowań do I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich w Przemyśle.

x

Dnia 13 marca 1986 r. na posiedzeniu Prezydium ZG SAP omawiano porządek dzienny posiedzenia Komitetu Organizacyjnego I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, kosztorys Zjazdu, tekst zaproszeń i tekst ulotki zjazdowej.

x

Komitet Organizacyjny I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich obradował w dniu 13 marca 1986 r. Przedmiotem posiedzenia były sprawy związane z subwencją Zjazdu, przygotowaniem tekstu zaproszeń, przedstawieniem szczegółowego programu obrad sekcji, powołaniem Komisji Organizacyjnej w Przemyśle do spraw przygotowań Zjazdu i inne sprawy organizacyjne.

x

W dniu 8 maja 1986 r. na posiedzeniu Prezydium ZG SAP omawiano sprawę odznaczeń dla członków Stowarzyszenia z okazji I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich w Przemyśle, przygotowania wizyty u prof. B. Kędzi, kierownika Wydziału Nauki, Oświaty i Postępu Naukowo-Techn. KC PZPR, zaproszenia gości honorowych na Zjazd, wydania kolejnego numeru Biuletynu "Archiwista" oraz terminu i porządku dziennego kolejnego posiedzenia plenarnego Zarządu Głównego SAP.

x

Dnia 25 czerwca 1986 r. obradowało Prezydium ZG SAP, które było poświęcone omówieniu szczegółowego programu I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich oraz przyznaniu dotacji

dla oddziałów Stowarzyszenia w Toruniu i w Warszawie na działalność bieżącą.

„Libra” Żyrardów zam. 1391. nakład 800. K-33.